

Zarządzenie Nr 1A
Dyrektora Łódzkiego Zakładu Usług Komunalnych
z dnia 10 stycznia 2011r.

w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości

Na podstawie art.10 ust.2 Ustawy z dnia 29.09.1994r. o rachunkowości oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 128, poz. 861), zwanego dalej „rozporządzeniem”, i szczególnych ustaleń zawartych w art. 40 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) - zarządza się co następuje:

§1

Ustala się:

- 1.Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych (Załącznik nr 1)
- 2.Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego (Załącznik nr 2)
- 3.Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych (Załącznik nr 3), w tym
  - a.Zakładowy plan kont i wykaz kont ksiąg pomocniczych (Załącznik nr 3a)
  - b.Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych (Załącznik nr 3b)
  - c.Opis systemu przetwarzania danych systemu informatycznego (Załącznik nr 3c)
  - d.Opis systemu Xpertis Finanse i księgowość (wersja dla Windows / Unix) (Załącznik nr 3d)
  - e.Instrukcja programu Xpertis – dostępna na płycie CD (Załącznik nr 3e)
- 4.System służący ochronie danych: w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów (Załącznik nr 4)

§2

Zarządzenie wchodzi z życie z dniem podpisania.

§3

Traci moc Zarządzenie Nr 10 z 29.11.2010.

Spis treści

Zarządzenie	1
Załącznik nr 1.....	3
Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych.....	3
Załącznik nr 2.....	6
Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego	6
Załącznik nr 3.....	12
1. Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych.....	12
Zakładowy plan kont (Załącznik nr 3a)	12
Księgi pomocnicze tworzy się	16
1.1. Konta zespołu "0" – Majątek trwały	16
1.2. Konta zespołu "1" – Środki pieniężne i rachunki bankowe.....	18
1.3. Konta zespołu "2" – Rozrachunki i rozliczenia”	18
1.4. Konta zespołu "3" – Materiały i towary.....	20
1.5. Konta zespołu "4" – „Koszty wg rodzajów i ich rozliczenie”	20
1.6. Konta zespołu 5 – "Koszty wg typów działalności i ich rozliczenie” -.....	20
1.7 Konta zespołu „6” - „Produkty”.....	24
1.8. W zakresie kont zespołu "7" – "Przychody, dochody i koszty”	24
1.9. W zespole "8" Fundusze, rezerwy i wynik finansowy:.....	25
2. Rejestry:	26
Załącznik nr 3b.....	28
Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na inf. nośnikach danych.....	28
Załącznik nr 3c.....	46
Opis systemu komputerowego rachunkowości	46
Załącznik nr 3d.....	49
Opis systemu Xpertis Finanse i księgowość (wersja dla Windows / Unix).....	49
Załącznik nr 3e	
Instrukcja programu Xpertis - płyta CD	
Załącznik nr 4.....	66
System ochrony danych w jednostce.....	66
1. Ochrona zbiorów ksiąg rachunkowych	66
2. Przechowywanie zbiorów	67
3. Udostępnianie danych i dokumentów	67
Załącznik nr 5.....	688
Tworzenie rezerw na naprawy gwarancyjne w ŁZUK.....	688

Załącznik nr 1

Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych

§1

1. Księgi rachunkowe Łódzkiego Zakładu Usług Komunalnych prowadzone są w siedzibie zakładu Łódź, ul. Nowe Sady 19.
2. Rokiem obrotowym jest okres roku budżetowego, czyli rok kalendarzowy od 1 stycznia do 31 grudnia.
3. Najkrótszym okresem sprawozdawczym są poszczególne miesiące, w których sporządza się:
  - deklarację ZUS,
  - deklarację o podatku dochodowym od osób fizycznych,
  - deklarację VAT-7.
4. Za okresy kwartalne sporządza się:
  - sprawozdanie Rb-N,
  - sprawozdanie Rb-Z,
  - deklarację VAT-UE
5. Za okresy półroczne składa się:
  - sprawozdanie Rb-30S,
6. Za rok składa się:
  - sprawozdanie Rb-30S,
  - sprawozdanie finansowe obejmujące:
    - bilans,
    - rachunek zysków i strat,
    - zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych CIT-8,
  - zestawienie zmian w funduszu jednostki.

§2

1. Księgi rachunkowe prowadzone są techniką komputerową przy użyciu systemu informatycznego Xpertis firmy Macrologic w następujących aplikacjach:
  - Xpertis Finanse i księgowość
  - Xpertis Środki trwałe
  - Xpertis Kadry i płace
  - Xpertis Logistyka
  - Xpertis Kasa
  - Xpertis Bankowość elektroniczna
2. Podstawą użytkowania programów komputerowych wchodzących w skład systemu Xpertis są udzielone licencje odnawiane raz w roku, przechowywane w Dziale Finansowo-Księgowym. Szczegółowe informacje dotyczące programów komputerowych zostały przedstawione w Załącznik nr 3b do zarządzenia.
3. Księgi rachunkowe jednostki obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów i sald, które tworzą:
  - dziennik

- księga główna i księgi pomocnicze - funkcje księgi głównej (ewidencji syntetycznej) i ksiąg pomocniczych (ewidencji analitycznej) zostały połączone w jednolitą ewidencję, która stanowią księgi rachunkowe
- zestawienia obrotów i sald księgi głównej oraz sald kont księgi pomocniczej.

4. Dziennik prowadzony jest w następujący sposób:

- w układzie systematycznym tj. w układzie zgodnym z rejestrami dokumentów (dzienniki częściowe)
- w podziale na okresy sprawozdawcze
- zdarzenia, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym, ujmowane są w sposób chronologiczny tj. zapisywanie dzień po dniu, danych o operacjach gospodarczych,
- zapisy w dzienniku numerowane są kolejno w okresie miesiąca,
- numery pozycji dziennika tworzone są automatycznie przez program Finanse i Księgowość podczas księgowania końcowego i nie mogą być zmienione,
- niezależnie od numerowania pozycji w dzienniku księgowania, dokumenty mają własne numery w ramach każdego rejestru,
- sumy zapisów (obroty) liczone są w sposób ciągły,
- w dzienniku ujmowane są wyłącznie zapisy sprawdzone
- zbiory stanowiące dziennik w programie Finanse i Księgowość są tabelami przechowującymi dokumenty księgowe (zapisy na kontach) oraz dokumenty źródłowe, na podstawie których zostały wykonane księgowania,
- na koniec każdego okresu sprawozdawczego sporządzane jest zestawienie obrotów dzienników częściowych – „Dziennik zbiorczy”,
- na koniec każdego miesiąca wydruk kolejno numerowanych stron dziennika przenoszony jest na płytę CD

5. Księga główna (konta syntetyczne) i księgi pomocnicze (konta analityczne) prowadzone są w następujący sposób;

- zapisy księgowe nanoszone są tylko raz, od razu na odpowiednim koncie analitycznym. Saldo oraz obroty na koncie syntetycznym uzyskiwane są automatycznie, poprzez sumowanie obrotów kont analitycznych. Taki system zapewnia całkowitą zgodność obrotów na kontach syntetycznych z obrotami na kontach analitycznych, bez potrzeby ich uzgadniania. Rozwiązanie to zapewnia dodatkowo zmniejszenie ilości zapisów księgowych. W ten sposób księgi pomocnicze przejęły niejako rolę księgi głównej.

i spełniają następujące zasady:

- podwójnego zapisu
- systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową
- powiązania dokonywanych zapisów z zapisami dziennika.

1. Konta księgi głównej - konta syntetyczne - dzieli się na dwie grupy:

- konta bilansowe (konta aktywów i pasywów)
- konta wynikowe (konta kosztów i strat oraz przychodów i zysków)

2. Księgi pomocnicze w sposób szczegółowy prowadzone są dla:

- środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, pozostałych środków trwałych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych i umorzeniowych w programie Xpertis Środki Trwałe

- rozrachunków z pracownikami z tytułu wynagrodzeń, jako imienną ewidencję zapewniającą uzyskanie informacji z całego okresu zatrudnienia, w programie Xpertis Kadry i Płace
- operacji sprzedaży w programie Xpertis Logistyka
- operacji gotówkowych w programie Xpertis Kasa
- materiałów – ewidencja ilościowo wartościowa w programie Xpertis Logistyka

5. Księgi rachunkowe obsługują funkcje służące do przeglądania i analizowania stanu kont księgowych przedsiębiorstwa:

- funkcje aktualizacji zapisów na kontach księgi głównej o pozycje - dekrety dokumentów, wprowadzonych do rejestrów jako dokumenty źródłowe,
- funkcje przeglądania dokumentów księgowych aktywnego okresu obrachunkowego (także z podziałem na konta lub rejestry księgowe) wraz z obrotami na kontach;
- funkcje przeglądania i analizowania stanu kont księgowych np. bilans otwarcia, wyświetlanie księgowości, zestawienia obrotów i sald;
- funkcje służące do analizy zaszłości na poszczególnych kontach w podziale na miesięczne okresy obrachunkowe (obrotami, ewentualnie narastająco z wyróżnionym bilansem otwarcia) lub w podziale na poszczególne dokumenty, których wartości składają się na obrót wskazanego konta, np. wydruk obrotów na kontach, analityka roczna;
- funkcje tworzenia i analizy rejestru dokumentów zaksięgowanych ułożonych w chronologicznym porządku np. księgowanie dokumentów, wydruki dokumentów księgowych, wydruki dziennika księgowości, analityka miesięczna, wydruki dokumentów w rejestrach.

6. Zestawienia obrotów i sald księgi głównej oraz sald kont księgi pomocniczej sporządza się na koniec każdego miesiąca i zawiera:

- symbole i nazwy kont
- salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych
- obroty za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku oraz salda na koniec okresu sprawozdawczego
- sumę sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku oraz sald okresu sprawozdawczego
- obroty „Zestawienia obrotów i sald księgi głównej oraz sald kont księgi pomocniczej” są zgodne z obrotami dziennika

7. Księgi rachunkowe prowadzi się w celu uzyskania odpowiednich danych wykorzystywanych do sporządzenia sprawozdań budżetowych, finansowych, statystycznych i innych rozliczeń z budżetem państwa i z ZUS.

§3

W zakładzie stosuje się porównawczy rachunek zysków i strat.

§4

Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych oraz zasady dokumentowania i rozliczania różnic inwentaryzacyjnych wynikające z art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości są zawarte w aktualnej zakładowej instrukcji inwentaryzacji wprowadzonej zarządzeniem Dyrektora Zakładu.

Załącznik nr 2

Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego

§1

Stosowane przez jednostkę zasady wyceny aktywów i pasywów wynikają z:

1. Ustawy z dnia 29.09.1994r. o rachunkowości,
2. Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 128, poz. 861)
3. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.)

§2

Obowiązujące zasady wyceny aktywów i pasywów

1. Aktywa i pasywa jednostki wycenia się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz w przepisach szczególnych wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych według niżej przedstawionych zasad.
2. Przy wycenie majątku likwidowanych jednostek lub postawionych w stan likwidacji stosuje się zasady wyceny ustalone w ustawie o rachunkowości dla jednostek kontynuujących działalność, chyba że przepisy dotyczące likwidacji są odmienne.
3. Środki trwałe stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego otrzymane nieodpłatnie, na podstawie decyzji właściwego organu, są wyceniane w wartości określonej w tej decyzji.
4. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia lub kosztu wytworzenia albo wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych) zmniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpisy umorzeniowo-amortyzacyjne ustala się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości według stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne nie przekraczające wartości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym dla osób prawnych¹ odpisuje się jednorazowo w pełnej wysokości w koszty.

Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej od wartości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym dla osób prawnych² ewidencjonowane są na koncie „020” a umorzenie ujmowane jest na koncie „070”. Ewidencja szczegółowa konta „020” jest prowadzona w formie kartoteki w programie Xpertis Środki Trwałe, gdzie jest możliwość ustalenia umorzenia oddzielnie dla każdej pozycji.

Środki trwałe to składniki aktywów zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości oraz środki trwałe stanowiące własność samorządu terytorialnego w stosunku do których jednostka sprawuje uprawnienia właścicielskie.

Środki trwałe obejmują w szczególności:

- nieruchomości, w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, lokale będące odrębną własnością, budynki, budowle,
- maszyny i urządzenia,

---

¹ Art.16d,ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych

² Art.16d,ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych

- środki transportu i inne rzeczy,
- ulepszenia w obcych środkach trwałych,

Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, których się nie umarza) wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy.

Środki trwałe ewidencjonuje się w podziale na:

- podstawowe środki trwałe na koncie „011”-Środki trwałe,
- pozostałe środki trwałe na koncie „012” - Środki trwałe o charakterze wyposażenia.
- środki trwałe o wartości od 500.00 zł do wartości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym dla osób prawnych na koncie „013”- Pozostałe środki trwałe.

Podstawowe środki trwałe finansuje się z środków na inwestycje w rozumieniu ustawy o finansach publicznych i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 38, poz. 207). Umarzane są (z wyjątkiem gruntów) stopniowo na podstawie planu amortyzacyjnego. Umorzenie jest ujmowane na koncie „071” – Umorzenie środków trwałych.

W jednostce przyjęto liniową metodę amortyzacji dla wszystkich środków trwałych.

Aktualizacji wartości początkowej i dotychczasowego umorzenia środków trwałych dokonuje się wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów, a wyniki takiej aktualizacji odnosi się na fundusz jednostki w zakresie aktywów trwałych.

Na potrzeby wyceny bilansowej wartość gruntów nie podlega aktualizacji.

Pozostałe środki trwałe to środki trwałe wymienione w § 6 ust. 3 „rozporządzenia”, które finansuje się ze środków na bieżące wydatki. Obejmują środki trwałe o wartości początkowej od 500,00 zł. do wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania.

Pozostałe środki trwałe ujmuje się w ewidencji ilościowo-wartościowej na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” i umarza się je w 100% w miesiącu przyjęcia do używania, a umorzenie to ujmowane jest na koncie 073 „Umorzenie pozostałych środków trwałych” w korespondencji z kontem 401-15 „Amortyzacja pozostałych środków trwałych”.

Ewidencja ilościowo-wartościowa do tych kont prowadzona jest w systemie Xpertis Środki Trwałe.

Środki trwałe o charakterze wyposażenia – „Kontenery i pojemniki” oraz „Wyposażenie z Ustronnej” ewidencjonowane są wartościowo na koncie „012”, umarzane w 100% w miesiącu przyjęcia do użytkowania na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych o charakterze wyposażenia” w korespondencji z kontem 401-15 „Amortyzacja pozostałych środków trwałych”.

Ewidencja ilościowo-wartościowa do tych kont prowadzona jest:

- dla „Kontenerów i pojemników” w Magazynie Głównym zgodnie z aktualną Instrukcją Magazynową,
- dla „Wyposażenia z Ustronnej” w Dziale Administracyjno-Socjalnym

5. Inwestycje (środki trwałe w budowie) to koszty poniesione w okresie budowy, montażu, przystosowania, ulepszenia i nabycia podstawowych środków trwałych oraz koszty nabycia pozostałych środków trwałych stanowiących pierwsze wyposażenie nowych obiektów zliczone do dnia bilansowego lub do dnia zakończenia inwestycji, w tym również:

- niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,

- koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu,
- opłaty notarialne, sądowe itp.,

Do kosztów wytworzenia podstawowych środków trwałych nie zalicza się kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów poniesionych przed udzieleniem zamówień związanych z realizowaną inwestycją, tj. kosztów przetargów, ogłoszeń i innych.

W zakładach budżetowych do kosztów inwestycji zalicza się w szczególności następujące koszty:

- dokumentacji projektowej,
- nabycia gruntów i innych składników majątku, związanych z budową,
- badań geodezyjnych i innych dotyczących określenia właściwości geologicznych terenu,
- przygotowania terenu pod budowę, pomniejszone o uzyski ze sprzedaży zlikwidowanych na nim obiektów,
- opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy,
- założenia stref ochronnych i zieleni,
- nadzoru autorskiego i inwestorskiego,
- ubezpieczeń majątkowych obiektów w trakcie budowy,
- sprzątania obiektów poprzedzającego oddanie do użytkowania,
- inne koszty bezpośrednio związane z budową.

6. Zapasy obejmują:

- materiały
- wyroby gotowe
- produkcję w toku.

Materiały wycenia się są w cenach ewidencyjnych równym cenom zakupu. Jednostka prowadzi ewidencję materiałów ilościowo-wartościową. Przyjęcie materiałów do magazynu następuje w rzeczywistych cenach zakupu.

Rozchód materiałów z magazynu w przypadku prowadzenia ewidencji według rzeczywistych cen zakupu wycenia się metodą - szczegółowej identyfikacji cen.

Na dzień bilansowy materiały wycenia się w cenach zakupu, z uwzględnieniem ostrożnej wyceny, która w tym przypadku oznacza, że ceny zakupu nie mogą być wyższe od ich ceny sprzedaży netto (określonej w art. 28 ust. 5 ustawy o rachunkowości) w dniu bilansowym.

Przyjęcie produktów gotowych z produkcji do magazynu następuje według cen ewidencyjnych ustalonych na poziomie planowanego kosztu wytworzenia; wartość zapasów do kosztu wytworzenia korygują odchylenia, które rozliczane są na zapas i na rozchód produktów na podstawie szczegółowego wyliczenia różnicy w stosunku do rzeczywistego kosztu wytworzenia danego asortymentu i ujmuje się na koncie 620 – "Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów".

Zapasy wyrobów gotowych wycenia się na dzień bilansowy w koszcie wytworzenia (cena ewidencyjna + odchylenia od cen ewidencyjnych)

Zapasy produkcji niezakończonych i produkcję w toku na dzień bilansowy wycenia się według pełnego kosztu wytworzenia produktu, tj. zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o rachunkowości

5. Należności krótkoterminowe to należności o terminie spłaty krótszym od jednego roku, licząc od dnia bilansowego. Wyceniane są w wartości nominalnej łącznie z podatkiem VAT, a na dzień bilansowy w wysokości wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny, tj. w wysokości netto, czyli po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności

wątpliwych (art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości).

Odpisy aktualizujące wartość należności dokonuje się najpóźniej na dzień bilansowy.

Odsetki od należności, w tym także tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w momencie ich zapłaty lub na koniec kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Niewielkie salda należności w kwocie do nieprzekraczającej kosztów wysłania upomnienia podlegają odpisaniu w pozostałe koszty operacyjne.

Należności pieniężne, mające charakter cywilnoprawny, mogą być umarzane w całości lub w części, albo ich spłata może być odroczone lub rozłożona na raty według zapisów zawartych w art. 59 ustawy o finansach publicznych.

6. Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.
7. Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów to koszty już poniesione, ale dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych. Ich wycena bilansowa przebiega na poziomie wartości nominalnej.

Przedmiotem rozliczeń kosztów czynnych są:

- roczny odpis Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (1/12 co miesiąc),
- ubezpieczenia obowiązkowe (raty miesięczne),
- koszty przygotowania nowej produkcji,
- koszty transportu, załadunku i magazynowania szlaki (rozliczane w stosunku do ilości wydanej szlaki),
- koszty remontów.
- roczna opłata za zarząd nieruchomościami,
- podatek od nieruchomości,
- koszty prenumeraty,
- ubezpieczenia emerytalne "Pogodna Jesień",
- podatek od środków transportu,
- inne.

W jednostce przyjęto proporcjonalny do ilości okresów sprawozdawczych sposób rozliczania kosztów czynnych.

8. Zobowiązania w jednostce wycenia się w zależności od celu sprawozdawczego:
  - w zakresie sprawozdania finansowego jednostki – według art. 28 ust. 1 pkt 8 i 8a ustawy o rachunkowości,
  - w zakresie sprawozdawczości budżetowej – według rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu ustalania wartości zobowiązań zaliczanych do państwowego długu publicznego, długu Skarbu Państwa, wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji (Dz.U. Nr 57, poz. 366).

Zobowiązania bilansowe wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania wyrażone w walucie obcej wycenia się nie później niż na koniec kwartału według zasad obowiązujących na dzień bilansowy, tj. według obowiązującego na ten dzień kursu średniego ogłoszonego dla danej waluty przez NBP.

Odsetki od zobowiązań wymagalnych, w tym także tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmowane są w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

9. Rezerwy w jednostce występują w postaci:

- rozliczeń międzyokresowych kosztów biernych
- rezerw tworzonych na pewne lub o dużym prawdopodobieństwie przyszłe zobowiązania (art. 35d ust. 1 ustawy o rachunkowości) w tym:
  - o rezerwy na odtworzenie pojemników do selektywnej zbiórki odpadów (do wysokości otrzymanych odszkodowań pomniejszonych o koszt likwidacji zniszczonych pojemników),
  - o rezerwy na roboty w ramach udzielonych gwarancji (nazwę zlecenia, wartość robót, okres gwarancji oraz szacowany % wysokości rezerwy określa dział EK)
  - o rezerwy na zobowiązania z tytułu naliczonych odsetek
  - o inne rezerwy
- rezerw na zobowiązania w wyniku przeznaczenia środków własnych zakładu budżetowego na finansowanie inwestycji (środków trwałych w budowie) – do wysokości podpisanych do realizacji umów, których rozpoczęcie przypada w roku bieżącym, a zakończenie w roku następnym.

Rozliczenia międzyokresowe bierne to rezerwy na koszty przyszłych okresów, które dotyczą:

- świadczeń wykonanych na rzecz jednostki przez kontrahentów jednostki, których kwotę zobowiązania można oszacować w sposób wiarygodny,
- dodatkowych wynagrodzeń rocznych pracowników w wysokości 1/12 planowanej wielkości co miesiąc, (na koniec roku rozliczone z listą t.z. „trzynastek)
- inne

W jednostce przyjęto sposób rozliczania kosztów biernych proporcjonalnie do ilości okresów sprawozdawczych, którego dotyczą.

10. Przychody przyszłych okresów to przychody, które występują

- z tytułu podpisania umów o rozłożeniu na raty opłaty za przedłużenie nienaruszalności grobu na cmentarzu komunalnym,
- inne

§3

Ustalanie wyniku finansowego

1. Wynik finansowy ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat
2. Wynik finansowy netto przedstawiony w rachunku zysków i strat (załącznik nr 7 „rozporządzenia”) i w zestawieniu zmian w funduszu (w załączniku 8 do „rozporządzenia”) składa się z:
  - wyniku ze sprzedaży,
  - wyniku z działalności operacyjnej,
  - wyniku z działalności gospodarczej,
  - wyniku brutto,
  - obowiązkowego obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.
3. Ewidencja kosztów działalności podstawowej prowadzona jest jednocześnie w zespole kont 4 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie” i zespole 5 „Koszty według typów działalności i ich rozliczenie”, przy czym koszty niebędące kosztami danego okresu sprawozdawczego

ujmowane są jako koszty rozliczane w czasie (Wn 641 „Rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne”, Ma 490 „Rozliczenie kosztów”).

Załącznik nr 3

1. Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych

§1

Załącznik nr 3a

Zakładowy plan kont

Jednostka prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o zakładowy plan kont (Załącznik nr 3a do zarządzenia) opracowany na podstawie planu kont stanowiącego załącznik nr 3 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości... i wszystkie zapisy na kontach są rozumiane jako zasady działania kont według w/w Rozporządzenia MF.

Zakładowy plan kont zawiera wykaz kont księgi głównej i wykaz ksiąg pomocniczych oraz opis przyjętych przez jednostkę zasad klasyfikacji zdarzeń, a także zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.

Księga główna zakładowego planu kont obejmuje następujące konta

Konta bilansowe

- 011 Środki trwałe
- 012 Pozostałe środki trwałe - o charakterze wyposażenia
- 013 Pozostałe środki trwałe (PN)
- 020 Wartości niematerialne i prawne
- 070 Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych
- 071 Umorzenie środków trwałych
- 072 Umorzenie pozostałych środków - o charakt. wyposażenia
- 073 Umorzenie pozostałych środków trwałych
- 080 Inwestycje (środki trwałe w budowie)
- 081 Inwestycje-zadania inwestycyjne (środki trwałe w budowie)
- 101 Kasa krajowych środków pieniężnych
- 102 Kasa pomocnicza-Nowosolna
- 103 Kasa pomocnicza-Kompostownia
- 104 Kasa pomocnicza-Szczecińska
- 105 Kasa pomocnicza-Doły
- 106 Kasa pomocnicza-Zarzew
- 131 Rachunek bieżący samorządowych zakładów budżetowych
- 133 Rachunek środków funduszy specjalnych ZFŚSoc.
- 134 Inne rachunki bankowe-wadium
- 141 Środki pieniężne w drodze
- 201 Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami
- 202 Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami-inwestycje
- 203 Rozrachunki z kontrahentami z tyt. wpłaconego wadium
- 204 Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami-rezerwy
- 205 Rozrachunki z kontrahentami zagranicznymi
- 208 Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami - działalność socjalna
- 221 Rozrachunki publiczno-prawne z tyt.podatku VAT-NALICZONY
- 222 Rozrachunki publiczno-prawne z tyt.podatku VAT-NALEŻNY
- 223 Rozr.publ.-prawne-podat.nalicz.od f-r otrz.w m-cu następnym
- 225 Rozrachunki z budżetem
- 226 Odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań budżetowych

- 228 Odsetki od pozostałych zobowiązań publicznoprawnych
- 229 Pozostałe rozrachunki publicznoprawne
- 230 Rozliczenie wynagrodzeń osobowych
- 231 Rozrachunki z tyt. wynagrodzeń
- 232 Rozliczenie wynagrodzeń bezosobowych
- 233 Rozrachunki z tyt. pożyczek z ZFŚSoc.
- 234 Rozrachunki z pracownikami-zaliczki
- 235 Rozliczenia gotówkowe
- 236 Rozrachunki z pracownikami-pozostałe
- 237 Rozrachunki z tyt. umów ratalnych
- 240 Pozostałe rozrachunki z tytułu potrąceń z wynagrodzeń
- 241 Pozostałe rozrachunki
- 243 Pozostałe rozrachunki z tyt. otrzymanych dotacji
- 244 Rozliczenie niedoborów i szkód
- 245 Rozliczenie nadwyżek
- 249 Rozlicz z ZFŚS i dz. inwestycyjną
- 252 Należności od pracowników dochodzone na drodze sądowej
- 290 Odpis aktualizujący należności
- 300 Rozliczenie zakupu materiałów i wyposażenia (PZ)
- 301 Rozliczenie zakupu usług i pozostałych materiałów
- 302 Rozliczenie zakupów inwestycyjnych
- 303 Rozliczenie zakupu usług i mater.- faktury otrz.w m-cu nast.
- 308 Zakupy socjalne
- 310 Magazyn materiałów (MGL)
- 311 Magazyn materiałów biurowych i czystościowych(MBC)
- 312 Magazyn inwestycyjny (MIN)
- 316 Magazyn opakowań zwrotnych
- 319 Materiały rozchodowane, a niezużyte, ustalone w inwentaryzacji
- 400 Amortyzacja § 4720
- 401 Zużycie materiałów § 4210
- 402 Usługi obce - remontowe § 4270
- 403 Podatki i opłaty - różne opłaty i składki § 4430
- 404 Wynagrodzenia § 4010
- 405 Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia - ZUS § 4110
- 406 Nagrody i wydatki osobowe nie zal.do wyn. § 3020
- 407 Wynagrodzenia bezosobowe § 4170
- 408 Zużycie energii § 4260
- 409 Pozostałe k. rodzajowe - podróże służbowe krajowe § 4410
- 410 Ubezpieczenia społ.i inne świadczenia - Fundusz Pracy § 4120
- 411 Inne świadczenia - odpis na ZFŚS § 4440
- 413 Podatek od towarów i usług (VAT) § 4530
- 414 Podatki i opłaty - wpłaty na PFRON § 4140
- 415 Wynagrodzenia -dodatkowe wynagrodzenie roczne § 4040
- 416 Pozostałe k. rodzajowe - podróże służbowe zagraniczne § 4420
- 417 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych § 3030
- 418 Pozostałe podatki na rzecz budżetu państwa § 4490
- 419 Opłaty na rzecz budżetu państwa § 4510

- 420 Podatek od nieruchomości § 4480
- 421 Poz. podat. na rzecz budżet. jedn. samorz. teryt. § 4500
- 422 Opłaty na rzecz budżet. jedn. samorz. terytor. § 4520
- 428 Usługi obce - zdrowotne § 4280
- 430 Usługi obce - pozostałe § 4300
- 435 Usługi obce - usługi internetowe § 4350
- 436 Usługi obce - telekom. w sieci ruchomej § 4360
- 437 Usługi obce - telekom. w sieci stacjonarnej § 4370
- 438 Usługi obce - obejmujących tłumaczenia § 4380
- 439 Usługi obce - ekspertyzy, analizy, opinie § 4390
- 440 Opłaty za admin.i czynsze za budynki, lokale i garaże. § 4400
- 470 Usługi obce -szkol.prac. niebędących czł-mi korp.sł.cyw. § 4700
- 490 Rozliczenie kosztów
- 500 Koszty działalności podstawowej-zlecenia
- 501 Koszty działalności podstawowej-energia cieplna
- 502 Koszty działalności podstawowej-Kompostownia
- 503 Koszty działalności podstawowej-Nowosolna
- 504 Koszty działalności podstawowej-Monitoring
- 505 Koszty eksploatacji cmentarzy
- 520 Koszty wydziałowe
- 530 Koszty działalności pomocniczej-transport i sprzęt
- 532 Koszty działalności pomocniczej-betoniarnia
- 550 Koszty zarządu
- 551 Koszty amortyzacji śr.trwałych fin. przez UMŁ
- 580 Rozliczenie kosztów działalności pomocniczej
- 610 Magazyn wyrobów gotowych
- 612 Magazyn kompostu
- 620 Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych
- 640 Rozliczenia międzyokresowe kosztów-bierne
- 641 Rozliczenia międzyokresowe kosztów-czynne
- 700 Sprzedaż usług-zlecenia § 083
- 701 Sprzedaż usług-energia cieplna § 083
- 702 Sprzedaż usług-Kompostownia § 083
- 703 Sprzedaż usług-Nowosolna § 083
- 704 Sprzedaż usług-Monitoring § 083
- 705 Sprzedaż wyrobów-gal.bet., wierzba en. § 084
- 706 Sprzedaż wyrobów-kompost § 084
- 707 Sprzedaż usług-wielkogabaryty § 083
- 708 Sprzedaż usług-cmentarze § 083
- 710 Koszt wytworzenia przychodu-zlecenia
- 711 Koszt wytworzenia przychodu-energia cieplna
- 712 Koszt wytworzenia przychodu-Kompostownia
- 713 Koszt wytworzenia przychodu-Nowosolna
- 714 Koszt wytworzenia przychodu-Monitoring
- 715 Koszt wytworzenia przychodu-wyroby gotowe
- 716 Koszt wytworzenia przychodu-zlecenia gwarancyjne
- 717 Koszt wytworzenia przychodu-wielkogabaryty

- 718 Koszt wytworzenia przychodu-cmentarze
- 719 Koszt wytworzenia przychodu-amortyzacja
- 740 Dotacje budżetowe § 261
- 741 Środki na zakupy inwest.samorząd.zakł.budżet.REZERWY § 6080
- 742 Środki inwestycyjne samorządowych zakładów budżetowych § 6070
- 743 Środki na zakupy inwestycyjne samorządowych zakł.budżet. § 6080
- 750 Przychody finansowe § 092, § 151
- 751 Koszty finansowe - pozostałe odsetki (bkup) § 4580
- 752 Koszty finansowe - pozostałe odsetki (nbkup) § 4580
- 753 Koszty finans - różnice kursowe ujemne § 4950
- 754 Odsetki od nietermin.wpłat p.od nieruchomości § 4670 (nbkup)
- 755 Odsetki od nietermin.wpłat p.d.os.prawnych § 4650 (nbkup)
- 756 Odsetki od nietermin.wpłat p. VAT § 4680 (nbkup)
- 757 Odsetki od nietermin.wpłat pozos.podat.i opłat v § 4570 (nbkup)
- 760 Pozostałe przychody(usługi inne) § 083
- 761 Pozostałe koszty operacyjne(będące k.uz.p) poz.zmniejs
- 762 Przychody ze sprzedaży skład. majątku trw. § 087
- 763 Przychody ze sprzedaży materiałów § 084
- 764 Pozostałe przychody op.- wpływy z różnych dochodów § 097
- 765 Pozostałe koszty operacyjne par. wg analityk
- 766 Koszty sprzedaży składników majątku trwałego § 4300
- 767 Pozostałe koszty operacyjne(nie będące k.uz) poz. zmniejszenia
- 768 Wydatki os.nie zal.do wyn.(nie będący k.uz.) § 3020
- 769 Koszty postępowania sądowego i prokurator. § 4610
- 770 Zyski nadzwyczajne § 097
- 771 Straty nadzwyczajne poz. zmniejszenia
- 780 Pozostałe obroty wewnętrzne (przychody) § 083
- 781 Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jedn.
- 783 Kary i odszkodowania na rzecz os.fiz. § 4590 (nie będące k.uz.p.)
- 784 Kary i odszkodowania na rzecz o.pr.itp § 4600 (nie będące .u.p.)
- 785 Wartość zwracanego podatku od nieruchomości § 4480
- 800 Fundusz zasadniczy-środki obrotowe
- 801 Fundusz zasadniczy-środki inwestycyjne
- 802 Fundusz zasadniczy-środki trwałe
- 811 Dotacje budżetowe i pozabudżetowe
- 820 Rozliczenie wyniku finansowego
- 840 Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów
- 841 Rezerwy na zobowiązania z tyt. odsetek
- 842 Przychody przyszłego okresu
- 851 Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
- 860 Wynik finansowy
- 870 Podatki i obowiązkowe rozlicz.z budżetem obciąż.wynik finans

Konta pozabilansowe

- 985 Zaangażowanie środków zakładów budżetowych
- 986 Zaangażowanie środków zakładów budżetowych § 4300,4270,428
- 987 Zaangażowanie środków zakładów budżetowych § 4210

T01 Transport jednostki pracy na zleceniach

T02 Transport cena za jednostkę

§ 2

Księgi pomocnicze tworzy się

1.1. Konta zespołu "0" – Majątek trwały

Na kontach tego zespołu ewidencjonuje się:

- a) środki trwałe,
- b) wartości niematerialne i prawne,
- c) finansowy majątek trwały,
- d) inwestycje.

Do środków trwałych zaliczane są nieruchomości, maszyny, urządzenie, środki transportu oraz inne kompletne i zdadne do użytku w momencie przyjęcia do użytkowania przedmioty o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, przeznaczone na własne potrzeby lub oddania w używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, a ponadto środki trwałe stanowiące własność samorządu terytorialnego Gminy Łódź, w stosunku do których Zakład wykonuje uprawnienia właścicielskie.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne ujmuje się w ewidencji w cenach nabycia powiększonych o niepodlegający odliczeniu VAT lub w koszcie wytworzenia, w przypadku środków trwałych wytworzonych we własnym zakresie, a w przypadku środków trwałych otrzymanych od samorządu terytorialnego w wartości określonej przepisem lub w decyzji o przekazaniu. Cena nabycia obejmuje:

- a) cenę zakupu należną (łącznie z podatkiem VAT, jeśli nie podlega odliczeniu lub zwrotowi) pomniejszoną o ewentualne rabaty, upusty, skonta, inne zmniejszenia,
- b) cło, podatek akcyzowy oraz inne opłaty związane z nabyciem (np. notarialne, skarbowe itp.),
- c) koszty transportu załadunku i wyładunku,
- d) koszty przystosowania, montażu prób i innych czynności poprzedzających oddanie obiektu do używania,
- f) odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań i przedpłat dotyczących inwestycji w toku.

Środki trwałe przyjęte po zakończeniu robót inwestycyjnych wycenia się w wartości wszystkich poniesionych na dany obiekt kosztów – zarówno bezpośrednich, jak pośrednich, poniesionych przed jego przyjęciem do używania w stanie kompletnym.

Majątek trwały ewidencjonowany jest na następujących kontach:

011– Środki trwałe (podstawowe)

Na koncie tym ewidencjonuje się: stan, zwiększenia i zmniejszenia wartości początkowej podstawowych środków trwałych, które umarzane są poprzez spisanie w ciężar kosztów, § 4720, konto „400” wg stawek podanych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. Przyjętą metodą amortyzacji jest metoda liniowa.

Księgą pomocniczą do konta syntetycznego „Środki trwałe” jest „Rejestr środków trwałych” prowadzony w programie Xpertis Środki Trwałe. Rejestr ten jest jednocześnie księgą pomocniczą do konta „Umorzenie środków trwałych” i prowadzony jest w układzie indywidualnych kart poszczególnych obiektów inwentarzowych. Każdy środek trwały w firmie posiada swój własny, niepowtarzalny numer ewidencyjny i według niego jest wykazywany w rejestrze środków trwałych. W rejestrze środków trwałych ewidencjonuje się wszystkie przyjęcia przez zakład środków trwałych, ich sprzedaż oraz likwidacja. Suma wartości środków trwałych tworzy wartość tzw. brutto środków trwałych posiadanych przez zakład, która przedstawiana

jest na koncie „Środki trwałe”. Dla każdego środka księguje się systematycznie jego amortyzację (umorzenie), które prezentuje utratę wartości z tytułu zużycia tego środka trwałego. Skumulowana amortyzacja prezentuje zużycie środka trwałego od momentu przyjęcia go przez zakład do użytkowania i jest widoczna na koncie „Umorzenie środków trwałych”.

Środki trwałe finansowane są z budżetu gminy lub z środków własnych zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym.

Po stronie Wn ewidencjonuje się:

- a) przychody nowych lub używanych podstawowych środków trwałych pochodzących z zakupu lub z zakończonych inwestycji oraz otrzymanych w nieodpłatne używanie do Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego,
- b) ujawnione nadwyżki inwentaryzacyjne,
- c) zwiększenie wartości początkowej o nakłady poniesione na ulepszenie istniejących środków trwałych oraz z tytułu aktualizacji wyceny środków trwałych,
- d) wartość zakończonych inwestycji w obcych środkach trwałych,

Po stronie Ma ujmuje się:

- a) rozchód środków trwałych w związku z likwidacją, sprzedażą lub nieodpłatnym przekazaniem,
- b) ujawnione niedobory środków trwałych,
- c) zmniejszenie wartości początkowej środków trwałych w wyniku aktualizacji ich wyceny.

012 – Pozostałe środki trwałe - o charakterze wyposażenia.

Na koncie tym ewidencjonowane są kontenery i pojemniki służące do selektywnej zbiórki surowców wtórnych otrzymane od Gminy oraz zakupione z własnych środków. Ewidencja ilościowa i ilościowo-wartościowa prowadzona jest w Zespole Magazynów zgodnie z aktualną Instrukcją Gospodarki Materiałowej.

013 – Pozostałe środki trwałe (PN)

Na koncie tym ewidencjonowane są: stan, zwiększenia i zmniejszenia pozostałych środków trwałych tj. o wartości od 501,00 zł do 3.499,00, które amortyzowane są w 100% w koszty w momencie przyjęcia do eksploatacji. Zakup pozostałych środków trwałych finansowany jest z własnych środków. Ewidencja ilościowo-wartościowa prowadzona jest w programie „Xpertis Środki Trwałe”.

Dla przedmiotów o wartości do 500,00 zł prowadzona jest tylko ewidencja ilościowo

- w Dziale FA w programie Xpertis Logistyka – wyposażenie i sprzęt biurowy, meble, wyposażenie barakowozów itp
- w Oddziale Magazynowym FU w wypożyczalni ręczna kartoteka zgodnie z aktualną Instrukcją Gospodarki Materiałowej, dotyczy to również elektronarzędzi i przedmiotów o wartości wyższej lecz krótkim okresie użytkowania np. tarcze do betonu, wiertła.

020- Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne umarza się poprzez spisanie w ciężar § 4720, konto „400” stosując stawki umorzeniowe zgodnie z tabelą amortyzacyjną zawartą w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych.

Konta **070, 071, 072, 073** – służą do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej z tytułu umorzenia majątku trwałego.

Konto **“Inwestycje (środki trwałe w budowie)”** prowadzi się z podziałem na **080** „Inwestycje - środki trwałe w budowie” jako zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych oraz konto **081** „Inwestycje – zadania inwestycyjne” jako wieloletnie inwestycje.

1.2. Konta zespołu “1” – Środki pieniężne i rachunki bankowe – ewidencjonuje się tu środki pieniężne znajdujące się w kasie zakładu, kasach pomocniczych oraz pieniądze ulokowane na rachunkach bankowych.

W banku Getin Noble Bank SA otwarto następujące rachunki:

- a) Rachunek bieżący samorządowych zakładów budżetowych – **131**
- b) Rachunek środków specjalnych -ZFŚŚ – **133**
- c) Inne rachunki bankowe – wadium – **134**

Zadaniem kont zespołu “1” jest wykazanie – przychodów i rozchodów oraz stanów środków pieniężnych w kasie, obrotów oraz stanów środków pieniężnych na wszystkich rachunkach bankowych.

Dla konta 131 jest prowadzona ewidencja szczegółowa zapewniająca podział środków pieniężnych według pozycji klasyfikacji planu finansowego.

Dla konta 134 jest prowadzona ewidencja szczegółowa z podziałem na subkonta, dla poszczególnych wpłat – poszczególnych kontrahentów. W banku jest założonych 10 subkont. W razie większej ilości wpłacających zostaną uruchamiane kolejne subkonta. Ewidencja ta pozwala przekazać kontrahentowi odsetki naliczone przez bank do konkretnej wpłaty wadium.

Ewidencja środków pieniężnych znajdujących się w kasie prowadzona jest z podziałem na kasę główną – konto **101** oraz kasy pomocnicze:

- a) **102** – Nowosolna
- b) **103** – Kompostownia
- c) **104** – Cmentarz “Szczecińska”
- d) **105** – Cmentarz “Doły”
- e) **106** - Cmentarz “Zarzew”

Kasy pomocnicze i główna są prowadzone zgodnie z bieżącą Instrukcją Funkcjonowania Kas

1.3. Konta zespołu “2” – Rozrachunki i rozliczenia.

Konta do ewidencji rozrachunków z kontrahentami to:

- a) **201** – Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami
- b) **202** – Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami – inwestycyjne
- c) **203** – Rozrachunki z kontrahentami z tyt. wpłaconego wadium
- d) **204** – Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami – rezerwy
- e) **205** – Rozrachunki z kontrahentami zagranicznymi
- f) **208** – Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami – działalność socjalna

Do kont tych prowadzone są konta analityczne z podziałem na kontrahentów (1 poziom analityki). Są to pięciocyfrowe liczby, gdzie pierwsze dwie cyfry oznaczają kolejną literę alfabetu, od której zaczyna się rzeczownik zawarty w nazwie kontrahenta np. Zakład to 23???, pozostałe trzy znaki, to numer kolejny w kartotece kontrahentów na literę “Z”.

Drugi poziom analityki pozwala prowadzić ewidencję z podziałem na należności i zobowiązania oraz należności i zobowiązania z tytułu odsetek.

Wydzielono konta do “Rozrachunków publicznoprawnych”, które podzielone są na konto **221**, **223**, **222** służące do ewidencji podatku VAT naliczonego i należnego z podziałem analitycznym zgodnym z układem deklaracji VAT oraz konto **225** służące do rozliczania podatków z Urzędem Skarbowym (podatku VAT, podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych) oraz rozrachunków z budżetem samorządów terytorialnych z podziałem na tytuły podatków.

Konto **226** służy do ewidencji odsetek od rozrachunków budżetowych z podziałem na tytuły podatkowe, a konto **228** do ewidencji odsetek od pozostałych rozrachunków publicznoprawnych według tytułów zgodnych z analityka konta 229.

Na koncie **229** księguje się pozostałe rozrachunki publicznoprawne takie jak: rozrachunki z ZUS i Urzędem Wojewódzkim oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń wynikające ze stosunku pracy księgowane są na koncie **231**, a do rozliczeń tych wynagrodzeń stworzono odpowiednie analityki na koncie **230**, konto **232** służy do rozliczeń wynagrodzeń bezosobowych.

Konto **233** „Rozrachunki z tyt. pożyczek z ZFSS” służy do rozliczania pracowników spłacających na raty pożyczki remontowe i budowlane z ZFSS i kontrolowania systematyczności i terminowości tych spłat.

Do rozliczeń z pracownikami z tytułu pobranych zaliczek na zakupy służy konto **234**. Konto **235** służy do prowadzenia rozliczeń tych zaliczek umożliwiając jednocześnie prowadzenie osobnych rejestrów: „Zakup usług”, „Zakup materiałów”.

Ze względu na licznie występujące rozrachunki z pracownikami z tytułu obciążeń za odzież, narzędzia i prywatne rozmowy telefoniczne stworzono odrębne konto **236** „Rozrachunki z pracownikami - pozostałe”, z podziałem analitycznym wg identyfikatorów pracowników.

W związku z licznymi interwencjami mieszkańców Łodzi pozostających w złej sytuacji materialnej, powodującej trudności z wniesieniem jednorazowo ponownej opłaty za grób osób bliskich, w porozumieniu z władzami nadrzędnymi, na podstawie aktualnej uchwały Rady Miejskiej w sprawie ustalania zasad i trybu umarzania wierzytelności jednostek organizacyjnych Miasta Łodzi i udzielaniu innych ulg oraz wskazania organów do tego upoważnionych, a także aktualnego Zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi w sprawie upoważnienia do umarzania wierzytelności jednostek organizacyjnych Miasta Łodzi i udzielania innych ulg, umożliwiono dokonywanie ponownej opłaty za miejsce grzebalne w ratach. Opracowana została treść umowy na wnoszenie w/w opłat w systemie ratalnym. Umowa zawierana jest pomiędzy Łódzkim Zakładem Usług Komunalnych reprezentowanym przez Dyrektora Naczelnego a dysponentem grobu.

Rozłożenie na raty należności może nastąpić jedynie na podstawie pisemnego wniosku dysponenta grobu. Wniosek powinien zawierać szczegółowe informacje dotyczące aktualnej sytuacji materialnej dłużnika oraz dokumenty potwierdzające okoliczności podane we wniosku.

Do rozliczania umów ratalnych służy konto **237** „Rozrachunki z tytułu umów ratalnych.” Z podziałem analitycznym na poszczególne cmentarze, prowadząc dla każdej umowy rozrachunek.

Pozostałe rozrachunki takie jak: roszczenia z tytułu niedoborów i szkód, zajęcia komornicze, rozrachunki z PZU z różnych tytułów, rozrachunki z PUP z tytułu refundacji wynagrodzeń w ramach podpisanych umów i inne księguje się na koncie **240** - „Pozostałe rachunki z tyt. potrąceń i wynagrodzeń”, **241** - „Pozostałe rozrachunki” oraz **244** - „Rozliczenie niedoborów i szkód”, **245** - „Rozliczenie nadwyżek”. Na koncie **243** „Rozrachunki z tytułu otrzymanych dotacji” księguje się niewykorzystaną dotację na cele inwestycyjne. Konto **249** służy natomiast do rozliczania należności i zobowiązań z ZFSS oraz działalności inwestycyjnej z działalnością podstawową. Konto **290** – Odpisy aktualizujące należności – służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności wątpliwe i odsetek od należności przypisanych a nie wypłaconych.

Na kontach rozrachunków nie muszą być ewidencjonowane te należności i zobowiązania, które zostały zapłacone w dniu ich powstania, ale wówczas wpływ środków pieniężnych należy księgować w korespondencji z kontami przychodów lub funduszy wyodrębnionych, a rozchód środków w korespondencji z kontami kosztów, składników majątkowych lub funduszy.

1.4. Konta zespołu '3' – Materiały i towary.

- a) Konta przeznaczone są do ewidencji i rozliczania zapasów własnych, zakupu materiałów oraz usług. Ze względu na rodzaje zakupów wydzielono odrębne konta do ewidencji różnych typów zakupów:

- rozliczenie zakupu materiałów i wyposażenia – **300**
- rozliczenie zakupu usług i pozostałych materiałów – **301**
- rozliczenie zakupów inwestycyjnych – **302**
- rozliczenie zakupu usług i materiałów - faktury otrzymane w miesiącu następnym – **303**
- zakupy działalności socjalnej – **308**

Układ analityczny tych kont prowadzony jest zgodnie z układem deklaracji VAT i prowadzonym dla nich "Rejestrem VAT" w programie Xpertis Finanse i Księgowość.

- b) Na koncie **310** – Magazyn materiałów (MGL, MSZ, MUS) – księguje się przychody i rozchody materiałów objęte ewidencją ilościowo-wartościową.

Analogiczne księgowania występują na kontach **311** "Magazyn materiałów biurowych i czystościowych (MBC)", **312** "Magazyn inwestycyjny (MIN)", **316** "Magazyn opakowań zwrotnych". Ewidencja na tych kontach magazynowych jest prowadzona zgodnie z instrukcją gospodarki magazynowej w programie Xpertis Logistyka i zapewnia ustalenie zapasów wg miejsc ich znajdowania się oraz osób za nie odpowiedzialnych.

Magazyny działają wg zasady "wielu cen": Rozliczenia wartościowe obrotów magazynowych odbywają się w cenach z cennika materiału (każdy materiał posiada własny cennik, do którego z dokumentu przychodowego dopisuje się nową cenę i stan materiału). Magazyn szlaki działa wg cen średnich.

Materiały, których wartość zaliczana jest do kosztów bezpośrednich po ich zakupie:

- paliwa samochodowe,
- książki, kalendarze i inne wydawnictwa,
- drobne artykuły spożywcze,
- inne materiały o niskiej wartości do 50,00 zł w małych ilościach do natychmiastowego zużycia przez Dział Administracyjny i Dział Transportowo-Sprzętowy.

- c) konto 319 służy do ewidencjonowania materiałów rozchodowanych, a niezużytych, których wartość ustalana jest na podstawie inwentaryzacji dokonywanej na dzień sporządzania bilansu.

1.5. Konta zespołu "4" – „Koszty wg rodzajów i ich rozliczenie” – prowadzi się tu ewidencję analityczną kosztów według rodzaju, ujętych na kontach **400–411, 413 – 422, 428, 430, 435 – 440 i 470**, według pozycji planu finansowego oraz w przekrojach dostosowanych do potrzeb planowania, analizy i sprawozdawczości z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej wydatków i rozchodów w zakresie paragrafów. Salda kont zespołu przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860. Konto 490 służy do rozliczenia kosztów poniesionych w okresie sprawozdawczym i zaksięgowanym na kontach 400 do 470

Przy rozliczeniu w ciężar zespołu "5" podatku VAT naliczonego a niepodlegającego odliczeniu stosuje się rozdzielnik VAT.

1.6. Konta zespołu 5 – "Koszty wg typów działalności i ich rozliczenie" -

ewidencjonuje się tu koszty wg miejsc powstawania:

- koszty działalności podstawowej – **500,501,502,503,504,505**,
- koszty wydziałowe – **520**
- koszty działalności pomocniczej – transport – **530**

- koszty działalności pomocniczej – betoniarnia – **532**
- koszty zarządu – **550**

a) Działalność podstawowa

- 500 - Koszty działalności podstawowej – zlecenia,
- 501 - Koszty działalności podstawowej – energia cieplna,
- 502 – Koszty działalności podstawowej – Kompostownia
- 503 – Koszty działalności podstawowej – Nowosolna
- 504 – Koszty działalności podstawowej – Monitoring
- 505 – Koszty eksploatacji cmentarzy.

W ciężar kont księgowane są koszty, które dotyczą jednostek wykonanych usług i które mogą być w dokładny sposób, głównie na podstawie dokumentów źródłowych odniesione na właściwy przedmiot kalkulacji. Budowa analityczna kont **500** pozwala na prowadzenie analizy kosztów działalności podstawowej danego wydziału, danego zlecenia, z podziałem na pozycje kalkulacyjne (poziom drugi analityki).

Konto 501 – "Koszty działalności podstawowej" – energia cieplna prowadzona jest w układzie analitycznym zgodnym z ustawą z dnia 10.04.1997r. „Prawo energetyczne”

- I poziom – numer zlecenia
- II poziom – taryfy według art.44 ust.1 Ustawy Prawo energetyczne
- III poziom – pozycje kalkulacyjne.

Na koniec każdego miesiąca następuje przeksięgowanie kosztów usług, które zostały sprzedane w danym miesiącu, na konto **710-718** "Koszt własny uzyskania przychodu" (odpowiednio dla danego typu usług) Konto 500 na koniec okresu sprawozdawczego może wykazać saldo, które mówi nam o produkcji niezakończonych.

Wycena produkcji w toku następuje w oparciu o dane księgowe (saldo).

Zamykanie zleceń (przeksięgowanie na konto 710 i 711) na koniec miesiąca dokonywane jest za pomocą automatycznego księgowania pt "Zamknięcie zlecenia na koncie 500" oraz "Zamknięcie zlecenia na koncie 501,„. Przeksięgowanie kosztów na konto 712, 713, 714 oraz 715 następuje przy pomocy automatycznego księgowania pt. „Zamknięcie 502, 503, 504, 505”.

b) Koszty wydziałowe 520

W ciężar tego konta księgowane są te koszty, które powstają w wydziałach produkcyjnych i nie mogą być odniesione na odpowiednie przedmioty kalkulacji w sposób bezpośredni. Ewidencja szczegółowa prowadzona na tym koncie umożliwia:

- ustalanie kosztów wydziałowych poszczególnych wydziałów,
- podział kosztów wydziałowych poszczególnych wydziałów na pozycje ułatwiające kontrolę, analizę i planowanie tych kosztów.

Stosowany jest następujący podział analityczny:

- 1.płace z narzutami,
- 2.materiały, paliwa, energia,
- 3.inne wypłaty na rzecz osób fizycznych nie będące wynagrodzeniami,
- 4.amortyzacja majątku,
- 5.usługi obce na rzecz wydziału,
- 6.usługi wydziałów pomocniczych,
- 7.remonty i konserwacje środków trwałych i wyposażenia,

8.pozostałe koszty (czynsze, dokumentacja przetargowa, delegacje)

9.koszty nieprodukcyjne: koszty robót poprawkowych, usuwanie usterek, roboty uzupełniające do robót z poprzedniego roku.

Po zakończeniu miesiąca łączna suma kosztów zaewidencjonowanych na koncie „Koszty wydziałowe” jest przenoszona na stronę Wn konta „Produkcja podstawowa – „500” według klucza kosztów bezpośrednich poniesionych na zleceniach „Z”, „W” oraz „J” w danym miesiącu, wyliczonych wzorem:

$$\sum Kw$$

Kw na zlecenie = ----- x K bezp. na zlecenia

$$\sum K \text{ bezp}$$

$\sum Kw$ = suma kosztów wydziałowych dla danego wydziału – konto 520

$\sum K \text{ bezp}$ = suma kosztów bezpośrednich na zlecenia - konta analityczne „500”, konta analityczne „081” lub suma kosztów bezpośrednich na zlecenia-konta analityczne „500” i konta 501 w przypadku wydziału EG, lub suma kosztów bezpośrednich na zlecenia-konta analityczne „500” i konta 502, 503, 504 w przypadku wydziału EO.

Przenoszenie w/w kosztów odbywa się księgowaniem automatycznym pt. "Rozliczenie kosztów wydziałowych".

Na koniec okresu sprawozdawczego konta te nie wykazują salda.

c) **530** koszty działalności pomocniczej-transport, sprzęt

532 koszty działalności pomocniczej – betoniarnia.

Za działalność pomocniczą uznaje się działalność wydziałów, które świadczą usługi na rzecz innych komórek organizacyjnych ŁZUK, a jeśli ich zdolność produkcyjna przekracza potrzeby wewnętrzne, również częściowo na sprzedaż. Taką jednostką organizacyjną działalności pomocniczej, wyodrębnioną jako miejsce powstawania kosztów, jest Wydział Transportowo-Sprzętowy oraz Poligonowa Wytwórnia Galanterii Betonowej- Betoniarnia. Świadczą one przede wszystkim usługi na własne potrzeby zakładu.

Ewidencja na koncie **530** jest prowadzona z podziałem na poszczególne jednostki taboru ciężarowego i osobowego oraz sprzętu (poziom 2-gi analityki), z uwzględnieniem pozycji kalkulacyjnych (poziom 3-ci analityki):

- płace z narzutami obsługi jednostek sprzętu i taboru samochodowego,
- materiały (paliwo, ogumienie, pozostałe materiały)
- remonty, konserwacje.

Natomiast pozostałe koszty takie jak: płace z narzutami, pozostałych pracowników (kierownictwo, mechanicy) amortyzacja, delegacje, materiały dotyczące działalności działu są księgowane w osobnej analityce 999-koszty wydziałowe (poziom 2-gi analityki). Analityka 999 na koniec miesiąca jest przenoszona wg „Rozdzielnika transportu Nr 1” na poszczególne jednostki taboru według klucza ilości godzin pracy danej jednostki sprzętu w stosunku do ilości godzin całego taboru. Obciążanie kont zespołu „5” oraz „081” jest dokonywane według cen ewidencyjnych ustalanych raz na półrocze „Notą .Transportowa nr 2”

Saldo konta 530 (odchylenie od cen ewidencyjnych transportu) na koniec miesiąca jest rozliczane na koncie „550”, ponieważ produkcja niezakończona nie występuje i koszty okresu sprawozdawczego Działu Transportu podlegają całkowitemu rozliczeniu.

Ewidencja na koncie **532** jest prowadzona z podziałem na analityki:

- płace z narzutami,
- materiały, energia, woda i ścieki,
- usługi transportowe i sprzętowe własne i obce,

- remonty i konserwacje,
- amortyzacja majątku,
- pozostałe koszty.

Na koniec miesiąca następuje rozliczenie produkcji elementów betonowych zgodnie z dokumentacją w "Rzeczywistym koszcie wytworzenia". Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów produkcji pomocniczej są ustalone na koniec miesiąca, jako różnica między ceną ewidencyjną a technicznym kosztem wytworzenia danego elementu w danym miesiącu. Techniczny koszt wytworzenia danego wyrobu stanowi: sumę kosztów materiałów zużytych na wyprodukowanie rozliczonego rodzaju elementów betonowych oraz pozostałych kosztów przypadających proporcjonalnie na ten rodzaj elementów. Podział pozostałych kosztów następuje w sposób proporcjonalny ustalony poprzez procentowy udział kosztów materiałów zużytych na ten rodzaj galanterii w stosunku do zużycia materiałów na wszystkie rodzaje produkowanych wyrobów betonowych. Konto to na koniec miesiąca może wykazywać saldo, które mówi nam o wartości produkcji niezakończonych.

d) 550 koszty ogólnozakładowe

Do działalności ogólnozakładowej zalicza się komórki funkcjonalne zarządu przedsiębiorstwa, magazyny ogólnozakładowe oraz obiekty ogólnego przeznaczenia

Działalność ogólnozakładowa obejmuje:

- funkcje dyrektywo-kontrolne,
- funkcje zaopatrzeniowo-kontrolne,
- funkcje administracyjno-gospodarcze,

Do kosztów ogólnozakładowych zalicza się koszty funkcji ogólnozakładowych, ochrony mienia, BHP, szkoleń, utrzymania budynków ogólnozakładowych, terenu, ogrodzenia, podatków lokalnych, świadczeń i kosztów nieprodukcyjnych dotyczących całego zakładu.

Koszty ogólnozakładowe dzieli się na:

1. płace z narzutami,
2. delegacje i przejazdy,
3. koszty biurowe (materiały na cele biurowe, opłaty pocztowe, telekomunikacyjne itp.)
4. podatki, opłaty i świadczenia (podatek gruntowy, od środków transportu, od nieruchomości),
5. wydatki na reprezentację i reklamę,
6. pozostałe koszty ogólnozakładowe.

W celach statystycznych w ciągu roku, na koniec miesiąca, przeniesienie kosztów ogólnozakładowych w ciężar konta 710 następuje w wyniku automatycznego księgowania rozdzielnika pn. "Rozdzielnik kosztów ogólnozakładowych".

Koszty ogólnozakładowe naliczane są, według poniższego wzoru do wszystkich zleceń realizowanych przez Wydziały, cmentarze oraz zleceń inwestycyjnych, dotyczących rekultywacji wysypisk, które zgodnie z pismem Biura Audytorskiego i Rachunkowego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce U-FIN są traktowane jako usługa na rzecz gminy.

koszty ogólnozakładowe w miesiącu

Wsk ko = -----

sprzedaż zafakturowana + wartość zleceń inwestycyjnych

Ko na zlecenie = Wsk ko x sprzedaż na zlecenie

(także wartość zlecenia inwestycyjnego)

gdzie :

Wsk ko – wskaźnik kosztów ogólnozakładowych (udział bezwzględny kosztów ogólnozakładowych przypadający na 1zł sprzedaży),

Konto „550” – koszty ogólnozakładowe – na koniec miesiąca nie wykazuje salda.

Na koniec roku obrotowego przeksięgowania z konta 550 w ciężar konta 710 są stornowane i saldo konta 550 przenosi się na konto 490.

1.7 Konta zespołu „6” - „Produkty” - służą do ewidencji przychodów, rozchodów i stanu produktów według kartotek ilościowo-wartościowych wyrobów gotowych i półfabrykatów z podziałem na poszczególne miejsca składowania oraz osoby, którym je powierzono, a także do ujęcia kosztów rozliczanych w innym czasie niż zostały poniesione.

Ewidencję wyrobów gotowych przyjętych do magazynu z Poligonowej Wytwórni Galanterii Betonowej - Betoniarni i objętych ewidencją ilościowo-wartościową prowadzi się na koncie **610** – „Magazyn wyrobów gotowych”. Wyroby wycenia się wg stałych cen ewidencyjnych, a różnicę w stosunku do rzeczywistego kosztu wytworzenia ujmuje się na koncie **620** – „Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów”.

Ewidencję wyrobów gotowych przyjętych do magazynu z Kompostowni, objętych ewidencją ilościowo-wartościową prowadzi się na koncie **612** – „Magazyn kompostu” w cenach ewidencyjnych równych cenom sprzedaży netto.

Konto **640** - „Rozliczenia międzyokresowe kosztów – bierne” służy do ewidencji prawdopodobnych kosztów przyszłych okresów, którymi obciążono koszty działalności bieżącego okresu. Bierne rozliczenia międzyokresowe ustala się w oszacowanej w sposób wiarygodny wysokości.

Odpis na koszty przyszłych okresów tworzy się na

- dodatkowe wynagrodzenie roczne
- ZUS od dodatkowego wynagrodzenia rocznego
- różne koszty na koniec okresu sprawozdawczego, które można oszacować na podstawie liczników zużycia

Konto **641** - „Rozliczenie międzyokresowe kosztów – czynne” służy do równomiernego rozłożenia kosztów poniesionych na ubezpieczenia majątkowe, osobowe i od odpowiedzialności cywilnej, płatne z góry za kilka okresów oraz równomiernego rozliczenia naliczonego w pierwszym miesiącu roku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Na koncie tym są zbierane również koszty transportu, załadunku i składowania szlaki gromadzonej do zużycia po zakończeniu sezonu zimowego, większych remontów środków trwałych, podatków od nieruchomości oraz opłat za zarząd nieruchomością i prenumeraty.

Saldo konta 640 (Ma) wyraża prawdopodobne przyszłe zobowiązania związane z działalnością bieżącego okresu, które wykazuje się w pasywach bilansu jako rezerwy na zobowiązania.

Saldo konta 641 (Wn) wyraża koszty przyszłych okresów i jest ujmowane w aktywach bilansu.

1.8. W zakresie kont zespołu „7” – „Przychody, dochody i koszty” funkcjonuje konto 700 do 707 „Sprzedaż usług”, wg miejsc powstawania tej sprzedaży, w podziale na sprzedaż zwolnioną oraz wg stawek % podatku VAT. Konto 708 „Sprzedaż usług – cmentarze” jest traktowane jako sprzedaż opodatkowana jednolitą stawką VAT z podziałem analitycznym na poszczególne cmentarze (1-wszy poziom analityki) oraz rodzaje sprzedawanych tam usług.

Na koncie **710** do **718** – „Koszt wytworzenia przychodu” jest stosowany następujący podział analityczny:

- konto **710** i **711**– wg zleceń (1-wszy poziom analityki) oraz wg rodzaju działalności (2-gi poziom analityki) – działalność podstawowa i ogólnozakładowa.
- pozostałe konta **712** do **714** oraz **716** do **718** posiadają podział analityczny na koszty działalności podstawowej oraz ogólnozakładowej, z tym, że konto 718 dodatkowo jest

podzielone na poszczególne cmentarze.

- konto **715** – 1-wszy poziom analityki to podział na asortyment,
- 2-gi poziom analityki:
  - wartość sprzedanych wyrobów w cenie ewidencyjnej
  - odchylenia od cen ewidencyjnych
  - koszty działalności podstawowej
  - koszty związane ze sprzedażą wyrobów.

Konto 740 – "Dotacje budżetowe i pozabudżetowe" – służy do ewidencji przyznanych dotacji.

Grupa kont o symbolu **75*** służy do celów ewidencji kwot należnych z tytułu operacji finansowych oraz kosztów takich operacji. Przy czym zgodnie z art.46 pkt.4 „Prawo zamówień publicznych” odsetki od wadium wniesione w pieniądzu są pieniędzmi obcymi i nie są przychodem zakładu, a ich zwrot nie jest wydatku.

Konto **760** „Pozostałe przychody” służy do ewidencji przychodów z pozostałej sprzedaży takiej jak: za materiały przetargowe, za korzystanie przez pracowników z telefonów służbowych i za inne usługi nie związane ze zleceniami, występujące sporadycznie oraz nietypowe, w podziale na sprzedaż zwolnioną oraz wg stawek % podatku VAT.

Konta przychodowe w zakresie zespołu "7" są prowadzone z uwzględnieniem podziału klasyfikacji budżetowej przychodów w zakresie paragrafów.

- Konto **762** par. 087 służy do ewidencji przychodów ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji, w podziale na sprzedaż zwolnioną oraz wg stawek % podatku VAT
- Konto **763** par. 084 służy do ewidencji przychodów ze sprzedaży materiałów i odpadów, w podziale na sprzedaż zwolnioną oraz wg stawek % podatku VAT
- Konto **764** par. 097 służy do ewidencji wpływów z różnych dochodów, z podziałem na tytuły tych dochodów, np.: otrzymane kary, odszkodowania, darowizny, rozwiązanie uprzednio utworzonych rezerw wobec ustania przyczyny jej dokonania, przyjęte do magazynu odpady, wpłaty z tytułu rozliczenia pracowników za utraconą odzież i narzędzia, przychody z tytułu refundacji z Urzędu Pracy za roboty publiczne, prace interwencyjne i inne programy, wynagrodzenia płatnika z tyt. rozliczania ZUS i podatku dochodowego od osób fizycznych oraz innych niewymienionych dochodów.

Konta **761, 765, 766, 767, 768, 769, 783, 784, 785** są to konta pozostałych kosztów operacyjnych i służą do ewidencji kosztów nie związanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki. Ich podział i układ prowadzony jest według pozycji planu finansowego, w przekrojach dostosowanych do potrzeb planowania, analizy oraz sprawozdawczości finansowej, podatkowej i budżetowej z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej wydatków.

Konto **780** i **781** służy do ewidencji obrotów wewnętrznych między działalnością podstawową a działalnościami wyodrębnianymi tj. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych i inwestycje.

.9. W zespole "8" Fundusze, rezerwy i wynik finansowy – funkcjonują konta:

- **800** - "Fundusz zasadniczy – środki obrotowe",
- **801** – "Fundusz zasadniczy – środki inwestycyjne",
- **802** – "Fundusz zasadniczy – środki trwałe".

Pozostałe konta tego zespołu służą do

- ewidencji rezerw - konto **840** „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”
  - konto **841** „Rezerwy na zobowiązania z tytułu odsetek”
- ewidencji przychodów przyszłych okresów – **842** „Przychody przyszłych okresów”, gdzie ewidencjonowane są umowy z tytułu rozłożenia na raty jednorazowej ponownej

opłaty za grób.

- ustalania wyniku finansowego. - konto **860**
- rozliczania wyniku finansowego – konto **820**

Funkcjonuje także konto na którym ewidencjonuje się działalność wyodrębnioną , którą w ŁZUK jest działalność socjalna:

- konto 851 Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

2. Rejestry:

Księgi handlowe w ŁZUK prowadzone są przy pomocy programów komputerowych. Dokumenty grupowane są wg poszczególnych zagadnień na zasadzie rejestrów.

- rejestr bilansu otwarcia i korekt **-BO** jest to rejestr tworzenia bilansu otwarcia wykonywany raz w roku po zamknięciu roku,
- rejestr bilansu zamknięcia **-BZ** jest to rejestr tworzenia bilansu zamknięcia wykonywany raz w roku przy zamykaniu roku,
- - rejestr kasowy **-KAS, KSD, KSK, KSN, KSS, KSZ** w których księgowane są dokumenty w zakresie kasy głównej i kas pomocniczych,
- -rejestr magazynowy **MAG** w którym księgowane są dokumenty przychodu do magazynu i rozchodu (automatyczne księgowanie),
- -rejestr dokumentów różnych - **PK** służy on do rejestrowania dokumentów dotyczących korekt, przeksięgowowań, rozdzielników, not, itp.,
- -rejestr dokumentów .płacowych **PLA** w którym są księgowane listy płac,
- -rejestr zakupów socjalnych **SOC** w którym księgowane są dokumenty dotyczące działalności socjalne,
- rejestr sprzedaży usług **SPD** służy od do ewidencji faktur VAT dotyczących sprzedaży usług Cmentarz Doły,
- rejestr sprzedaży usług **SPK** służy on do ewidencji faktur VAT dotyczących sprzedaży usług Kompostowni,
- rejestr sprzedaży usług **SPE** służy on do ewidencji faktur VAT dotyczących sprzedaży usług energii cieplnej,
- rejestr sprzedaży usług **SPN** służy on do ewidencji faktur VAT dotyczących sprzedaży usług Nowosolnej,
- rejestr sprzedaży usług **SPP** służy on do ewidencji faktur VAT dotyczących sprzedaży usług własnych produkcji zleceńowej,
- rejestr sprzedaży usług **SPS** służy on do ewidencji faktur VAT dotyczących sprzedaży usług Cmentarz Szczecińska,
- rejestr sprzedaży usług **SPW** służy on do ewidencji faktur VAT dotyczących sprzedaży wewnętrznej,
- rejestr sprzedaży usług **SPZ** służy on do ewidencji faktur VAT dotyczących sprzedaży usług Cmentarz Zarzew,
- Rejestr bankowy – **WB1**, w którym zgrupowane są dokumenty dotyczące Noble Getin Bank. - rachunek bieżący,
- Rejestr bankowy – **WB3**, w którym zgrupowane są dokumenty dotyczące Noble Getin Bank – rachunek funduszy specjalnych – fundusz socjalny,
- Rejestr bankowy – **WB4** w którym zgrupowane są dokumenty dotyczące Noble Getin Bank, dotyczące wadium wpłaconego.
- Rejestr zakupu materiałów **ZAK** gdzie rejestrowane są dokumenty dotyczące zakupu

materiałów, które przechodzą przez magazyn,

- Rejestr zakupu energii **ZKE**, gdzie rejestrowane są dokumenty dotyczące zakupu energii,
- Rejestr zakupu inwestycji **ZKI** w którym ewidencjonowane są dokumenty dotyczące zakupu inwestycji,
- Rejestr zakupu usług **ZKU** w którym księgowane są dokumenty dotyczące zakupu usług.

Załącznik nr 3b

Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych

§1

Księgi rachunkowe prowadzone są z wykorzystaniem programu komputerowego

Xpertis Finanse i księgowość
Xpertis Środki trwałe
Xpertis Kadry i płace
Xpertis Logistyka
Xpertis Kasa
Xpertis Bankowość elektroniczna

zakupionego w firmie Mcrologic

Instrukcję programu stanowi Załącznik nr 3e (płyta CD) do niniejszego zarządzenia.

System komputerowy rachunkowości obejmuje następujące moduły:

- ..... księgę główną (F–K)
- ..... rozrachunki (F–K)
- ..... rejestry VAT (F–K)
- ..... środki trwałe (ESTRA)
- ..... obrót materiałowy (LOGISTYKA)
- ..... kasa
- ..... sprzedaż LOGISTYKA)
- ..... kadry i płace (KALI)
- ..... informacja finansowa
- ..... gospodarka remontowa
- ..... transport

Dokumentacja opisująca poszczególne programy użytkownika posiada klauzulę, że jest zgodna z wymogami ustawy o rachunkowości i zawiera:

- oznaczenie wersji oprogramowania i datę rozpoczęcia jego eksploatacji,
- wykaz programów,
- procedury/funkcje wraz z opisem algorytmów i parametrów,
- opis programowych zasad ochrony danych, metody zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania,
- wykaz zbiorów kont ksiąg rachunkowych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w komputerowym systemie rachunkowości.

Wykaz zbiorów stanowiących księgi rachunkowe prowadzone przy pomocy systemu Xpertis Finanse i księgowość (wersja dla Windows/Unix)

1. Informacje ogólne i oznaczenia.

Oznaczenia:

[FIKS] – katalog, w którym został zainstalowany program Xpertis Finanse i księgowość,

[APPL] – katalog, w którym został zainstalowany pakiet Xpertis,

_TABELA – pole złączeniowe do tabeli TABELA, przez które możemy się odwoływać pobierać dane do innej tabeli,

INTEGER – pole typu liczbowego, przechowującego liczby typu całkowitego,

REAL – pole typu liczbowego, przechowującego liczby rzeczywiste,

STRING(xx) – pole typu tekstowego o xx znakach,

DATE – pole przechowujące datę,

Menu główne/podmenu - jest to ścieżka, po której należy przejść, aby otrzymać wybrany wydruk czy widok. Oznacza, że wybieramy opcję “Menu główne”, następnie “podmenu” itd,

nazwa????.mdb - nazwa dyskowa zbioru, gdzie “????” to oznaczenie roku i miesiąca z jakiego pochodzą dane. Dwa pierwsze pytańniki to rok, przy czym pierwszy rok obrotowy w systemie to 01, drugi 02 itd. Dwa następne to oznaczenie miesiąca, czyli styczeń to 01, luty 02 itd. Np. plik cech0109.mdb przechowuje nagłówki dowodów księgowych, z września, pierwszego roku obrotowego,

nazwa_???.mdb - nazwa dyskowa zbioru, gdzie “??” to oznaczenie roku z jakiego pochodzą dane. Dwa pytańniki to rok, przy czym pierwszy rok obrachunkowy w systemie to 01, drugi 02 itd. Np. operac01.mdb przechowuje nagłówki rozrachunków pierwszego roku obrotowego.

2. Dane wejściowe systemu Xpertis Finanse i księgowość

System Xpertis Finanse i księgowość zasilany jest danymi na trzy sposoby:

- Danymi wprowadzanymi ręcznie na podstawie dowodów księgowych,
- Danymi z innych aplikacji pakietu Xpertis, przesyłanych przy użyciu odpowiednich procedur automatycznego rejestrowania i dekretowania,
- Danymi z innych systemów importowanych z plików tekstowych.

Dane te są magazynowane w tabelach:

- **DOK - tabela nagłówków dokumentów źródłowych.** Zawiera główne informacje o dokumencie: rejestr księgowy, numer w rejestrze, rodzaj dokumentu, symbol/numer własny, jednostka księgowa, skrót kontrahenta, jego NIP, rejestr VAT, okres obrachunkowy rozliczenia z US, treść dokumentu.
- **VPOZ - tabela pozycji vat-owskich.** Zawiera wartości netto, brutto, podatek, stawkę podatku VAT, grupę podatkową oraz informacje dodatkowe dotyczące dokumentów SAD: wartość celną, wartość akcyzy, cła podatku importowego i kosztów manipulacyjnych.
- **POZ - tabela pozycji dokumentów.** Zawiera numer pozycji, symbol i opis konta, stronę księgowania, symbol waluty obcej, wartość w walucie obcej, wartość w PLN, identyfikator, typ, datę otwarcia i termin płatności rozrachunku.
- **POW - tabela wyróżników.** Zawiera informacje na temat wyróżników danej pozycji. Wyróżniki są to słownikowane informacje dodatkowe, na temat zapisu księgowego, z którego później tworzone jest sprawozdanie np.: “Przepływy

pieniężne metodą bezpośrednią”. Każda pozycja może mieć do sześciu różnych wyróżników.

- **FAK – tabela faktur importowych.** Zawiera informacje dotyczące symbolu faktury, symbolu waluty obcej, wartości w walucie obcej, kursu po jakim przeliczana jest wartość w walucie na PLN i wartości w PLN.

1. Księgowanie dokumentów źródłowych

Aby z danych zarejestrowanych wstępnie w systemie Xpertis Finanse i księgowość otrzymać informacje potrzebne do ksiąg rachunkowych należy zarejestrowane dokumenty źródłowe zaksięgować. Procedura księgowania zasila tabele wyróżnione na schemacie, przy czym:

- w kartotece obrotów aktualnego roku obrotowego uwzględniane są wszystkie zapisy księgowe (pozycje dowodów księgowych),
- w kartotece księgowi oraz w dzienniku uwzględniane są wszystkie dokumenty źródłowe i ich pozycje (zapisy na konatch),
- do kartoteki rozrachunków trafiają tylko takie dokumenty (w szczególności zapisy księgowe), w których wprowadzony został identyfikator rozrachunku,
- do rejestru VAT dołączone zostaną tylko dokumenty oznaczone w programie specjalnym typem VAT lub SAD.

Dokumentów źródłowych zaksięgowanych końcowo nie można wykasować, ani zmodyfikować. W momencie księgowania końcowego nadawany jest automatycznie numer dokumentu w dzienniku i dołączany identyfikator osoby księgującej. Procedurę księgowania można wywołać na dwa sposoby:

- Księgowanie wszystkich zaakceptowanych dokumentów: Księgi rachunkowe -> Księgowanie -> księguj Wszystkie,
- Księgowanie wybranego dokumentu: Księgi rachunkowe -> Księgowanie -> KSIĘGUJ,

1. Zakładowy plan kont

Praca w systemie Xpertis Finanse i księgowość jest możliwa po wprowadzeniu stosowanego w danej jednostce gospodarczej planu kont. Po uzupełnieniu danych są one dostępne w postaci:

- Widoku na ekranie: *deFinicje/struktury Księgowe/[wybór roku]/Konta syntetyczne*
- Wydruku syntetycznego planu kont: *Księgi rachunkowe/wydruk1 planu kont/A. Plan kont - syntetycznie,*
- Wydruku analitycznego planu kont: *Księgi rachunkowe/wydruk1 planu kont/B. Plan kont - analitycznie.*

Dane prezentowane na wydrukach planu kont są opisane w podręczniku użytkownika systemu finansowo-księgowego Xpertis Finanse i księgowość. Dane dotyczące planu kont przechowywane są w tabelach: KS i KS_W.

Nazwa tabeli		Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
	Nazwa pola	Typ danych	Opis pola	
KS		Syntet.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Konta syntetyczne – ich nazwa, symbol, typ konta, charakter salda, znacznik wielowalutowości
	SYM	STRING(6)	Symbol konta syntetycznego, którego długość ustawiana jest globalnie i stała dla wszystkich kont utworzonych w danym roku obrotowym	
	NAZ	STRING(60)	Nazwa konta syntetycznego	
	TYP	STRING(2)	Typ konta. Może przyjmować wartości: Bezwynikowe, Bilansowe, Pozabilansowe, Pozabilansowe jednoroczne, Wynikowe	
	SALDO	STRING(1)	Charakter salda. Może przyjmować wartości: Aktywne, Pasywne, Aktywno-Pasywne	
	WIELO	STRING(1)	Znacznik wielowalutowości konta. Może przyjmować wartość N (na koncie możliwe są tylko zapisy w walucie narodowej) i T (konta z możliwością równoczesnego prowadzenia zapisów w walucie narodowej i walutach obcych)	
	ROZR	STRING(1)	Określenie czy konto jest rozrachunkowe znacznik = T, czy nie znacznik = N	
	ROK	_ROK_F	Złączenie do tabeli ROK_F, skąd pobierany jest rok obrotowy danego konta	
KS_W		Ks_wyroz.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Wyróżniki wybranego konta syntetycznego
	S	_KS	Złączenie do tabeli KS kont syntetycznych	
	SLU	_SLUAPPL	Złączenie do tabeli słowników zdefiniowanych w systemie Xpertis Finanse i księgowość, skąd pobieramy słownik z wprowadzonymi wartościami wyróżników	
	LP	INTEGER	Liczba porządkowa	
	AN	STRING(1)	Określa sposób wypełniania wartości wyróżnika. Możliwe opcje do wyboru to: wypełnienie wartością domyślną, wypełnienie na podstawie analityki konta, wypełnienie przy rejestrowaniu zapisu przez operatora	

	WYM	STRING(1)	Zaznaczenie blokuje wyjście z zapisu dopóki wartość wyróżnika nie zostanie uzupełniona
	ST	_SLO	Pole dostępne, jeśli w polu AN wprowadzono wartość: wypełnienie wartością domyślną. Złączenie do tabeli SLO, skąd pobierana jest wartość wyróżnika, podpowiadana domyślnie przy rejestrowaniu zapisu na danym koncie

1. Księgi rachunkowe i ich prezentacja w systemie Xpertis Finanse i księgowość.

Dziennik służy do ewidencji zapisów operacji księgowych w porządku chronologicznym. W systemie Xpertis Finanse i księgowość dziennik można uzyskać na trzy sposoby:

- Widok na ekranie: *Księgi rachunkowe / dzieNnik / Przeglądanie dziennika*,
- Wydruk zbiorczy dziennika to: zsumowane obroty okresu poprzedniego, bieżącego i narastająco od początku roku po stronie winien i ma w każdym rejestrze księgowym; wydruk ten można uzyskać wybierając kolejno: *Księgi rachunkowe / dzieNnik / wydRuki dziennika / (B) Dziennik zbiorczy*;
- Wydruk częściowy dziennika to: poszczególne pozycje dziennika w wybranym rejestrze księgowym, z nadanym automatycznie przy księgowaniu numerem pozycji dziennika, datą wystawienia i wprowadzenia dokumentu do systemu, symbolem własnym dokumentu, kontem, kwotą i stroną zapisu, oraz identyfikatorem osoby księgującej; wydruk ten można uzyskać po wyborze: *Księgi rachunkowe / dzieNnik / wydRuki dziennika / (A) Dzienniki częściowe*.

Informacje tworzące dziennik przechowywane są w dwóch tabelach: DOK i POZ, których struktura oraz opis przedstawiono poniżej.

Nazwa tabeli		Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
	Nazwa pola	Typ danych	Opis pola	
DOK		Doku????.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Nagłówki dokumentów źródłowych
	NRDZ	INTEGER	Numer pozycji dowodu księgowego w dzienniku, nadawany automatycznie przy księgowaniu końcowym dokumentu źródłowego.	
	DTW	DATE	Data operacji gospodarczej opisywanej poprzez dokument źródłowy	
	DTO	DATE	Data wystawienia dokumentu źródłowego	
	REJ	_REJ	Złączenie do tabeli REJ rejestrów księgowych, skąd pobierany jest symbol rejestru księgowego oraz jego nazwa i parametry.	
	NR	INTEGER	Kolejny numer wprowadzania dokumentu do rejestru, nadawany przez operatora w trakcie rejestrowania dokumentu w zbiorach komputerowych lub przepisany z dokumentu "papierowego" w przypadku nadawania numerów ewidencyjnych wcześniej np. w komórce do której trafiają dokumenty księgowe.	

	DOK_REJ	_DOK_REJ	Złączenie do tabeli DOK_REJ (tabeli zawierającej rodzaje dokumentów jakie mogą być rejestrowane w wybranym rejestrze księgowym), skąd pobierana jest nazwa dokumentu źródłowego np. "Wyciąg bankowy"	
	NK	STRING(20)	Symbol/numer własny dokumentu źródłowego	
	TR	STRING(30)	Opis słowny operacji gospodarczej (dowodu)	
	KSIEGO WY	STRING(20)	Identyfikator osoby, która zaksięgowała dokument końcowo	
	ODD	_ODD	Złączenie do tabeli OD, skąd pobierany jest skrót jednostki księgowej firmy, w jakiej został wprowadzony dokument źródłowy	
ZAP		poz_?????.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Pozycje dowodów księgowych
	LP	INTEGER	Kolejny numer pozycji w dowodzie księgowym nadawany automatycznie przez program Xpertis Finanse i księgowość	
	KON	STRING(20)	Symbol konta analitycznego	
	STR	STRING(2)	Oznaczenie strony zapisu na koncie (Wn/Ma)	
	SUM	REAL	Kwota zaksięgowana na koncie	
	ID	STRING(20)	Identyfikator rozrachunku	
	DO	DATE	Data otwarcia rozrachunku	
	TP	DATE	Termin płatności rozrachunku	
	TID	STRING(3)	Typ rozrachunku	
	ODD	_ODD	Złączenie do tabeli ODD jednostek księgowych, które wskazuje jednostkę księgową związaną z rozrachunkiem	
	WAL	_SLO	Złączenie do tabeli SLO – słownika symboli walut	
	SUMW	REAL	Kwota w walucie zaksięgowana na koncie	
	KURS	REAL	Wartość kursu po jakim kwota w walucie została przeliczona na złotówki	
	OP	STRING(100)	Opis zaksięgowanej pozycji	
DOK	DOK	Złączenie do tabeli DOK dokumentów		

Księga główna (ewidencja syntetyczna) rozbudowana jest o konta analityczne. W systemie Xpertis Finanse i księgowość powstają zapisy na kontach analitycznych i nie ma potrzeby powtarzania ich na kontach księgi głównej. Zapisy kont księgi głównej otrzymywane są poprzez sumowanie zapisów ksiąg analitycznych. Zapisy na kontach analitycznych można obejrzeć:

- Widok na ekranie: *Księgi rachunkowe / konTa / Zapisy.*
- Wydruk zapisów księgowych od początku roku obrotowego, systematycznie w podziale na konta analityczne, z możliwością wybrania rejestru księgowego, przedziału okresów obrotowych. Zawiera on informacje o dacie wprowadzenia dokumentu do systemu, numerze pozycji w dzienniku, rejestrze księgowym i numerze dokumentu w nim oraz treść operacji kwotę po stronie WN i MA, walutę, kurs po jakim obliczono wartość w PLN, wartość w walucie po stronie WN i MA, typ, identyfikator, datę otwarcia i termin płatności rozrachunku. Wydruk dostępny wg ścieżki: *Księgi rachunkowe / wydruki kartoteki księgowych / B. Roczna kartoteka księgowych.*
- Wydruk zapisów księgowych dla aktualnego okresu obrotowego systematycznie w podziale na konta analityczne, z możliwością wybrania rejestru księgowego. Zawiera on informacje o dacie wprowadzenia dokumentu do systemu, numerze pozycji w dzienniku, rejestrze księgowym i numerze dokumentu w nim oraz treść operacji kwotę po stronie WN i MA, walutę, kurs po jakim obliczono wartość w PLN, wartość w walucie po stronie WN i MA,

typ, identyfikator, datę otwarcia i termin płatności rozrachunku. Wydruk dostępny wg ścieżki: *Księgi rachunkowe / wydruki kartoteki księgowania / A. Miesięczna kartoteka księgowania.*

Informacje tworzące księgę główną przechowywane są w dwóch tabelach: DOK i POZ, których struktura oraz opis przedstawiono wyżej przy opisie dziennika.

Zestawienie obrotów i sald – dostępne w programie Xpertis Finanse i księgowość w postaci wydruków:

- Zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej (syntetycznie). Zawiera w ujęciu kont syntetycznych salda po stronie WN i MA z bilansu otwarcia, obrotów Winien i Ma bieżącego okresu, obrotów Winien i Ma narastająco od początku roku obrotowego oraz salda kont. Dla kont aktywno-pasywnych możemy wybrać sposób liczenia sald albo prezentowane będą salda "rozwarne" (podwójne) lub salda "zwarte" (per salda). Wydruk ten ma automatycznie numerowane strony – prawa strona dół i informacje o systemie i wersji z jakiej pochodzą – dół lewa strona, a dostępny jest wg ścieżki: *Księgi rachunkowe / zestawienie Obrotów i sald / (C) konta syntetyczne*. Przykładowy wydruk umieszczony jest w podręczniku użytkownika.
- Zestawienie obrotów i sald ksiąg pomocniczych (analitycznie). Informacje są analogiczne jak w wydruku opisanym wyżej, z rozbiem na poszczególne konta analityczne. Wszystkie konta analityczne pogrupowane są według kont syntetycznych, prezentowane są również sumy obrotów i sald dla kont syntetycznych.: *Księgi rachunkowe / zestawienie Obrotów i sald / (B) konta analityczne*. Przykładowy wydruk umieszczony jest w podręczniku użytkownika.

Na ekranie można obejrzeć obroty i salda dla każdego konta analitycznego po wyborze opcji:

Księgi rachunkowe / konta / Wybrane konto / OBROTY. Obroty i salda wybranych kont analitycznych prezentowane też są w innych miejscach programu np. podczas wyświetlania kartoteki księgowania wybranego konta: *Księgi rachunkowe / wyświetlanie księgowania*.

Informacje na podstawie których drukowane są zestawienia obrotów i sald zarówno księgi głównej jak i ksiąg pomocniczych przechowywane są w dwóch tabelach: AN oraz OBR.

Nazwa tabeli		Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
	Nazwa pola	Typ danych		Opis pola
AN		Koan_???.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Symbole i opisy kont analitycznych
	SYM	STRING(20)	Symbol konta analitycznego	
	KS	_KS	Złączenie do tabeli KS kont syntetycznych skąd pobierany jest słowny opis konta oraz jego symbol (oznaczenie) i parametry.	
	WAL	_SLO	Złączenie do tabeli SLO, skąd pobierany jest symbol waluty. Prezentowane obroty są w wybranej walucie	
OBR		Obroty???.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Obroty każdego miesiąca roku obrotowego i bilans otwarcia, każdego konta analitycznego
	WN	REAL	Obroty WN	

	MA	REAL	Obroty MA
	AN	_AN	Złączenie do tabeli AN
	OKRO	_OKRO_F	Złączenie do tabeli OKRO okresów obrachunkowych, skąd pobierana jest nazwa danego okresu obrachunkowego
	ODD	_ODD	Złączenie do tabeli OD, skąd pobierany jest symbol jednostki księgowej, której obroty są prezentowane na widoku, czy wydruku

Księgi pomocnicze:

Księga pomocnicza rozrachunków – przechowuje dane dotyczące zobowiązań oraz należności, a w szczególności rozrachunków z kontrahentami i pracownikami. W programie Xpertis Finanse i księgowość kartotekę tę można przeglądać na ekranie lub drukować:

- Widok na ekranie: *Rozrachunki / Przeglądanie rozrachunków*,
- Wydruki: *Rozrachunki / zestawienia i Wydruki*.

Księgę rozrachunków tworzą tabele OP i ZAP_OP, których opis i strukturę przedstawiono poniżej:

Nazwa tabeli		Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
	Nazwa pola	Typ danych	Opis pola	
OP		Operac??.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Nagłówki dokumentów rozrachunkowych z podstawowymi informacjami na temat kontrahenta, faktury, terminu płatności i daty wystawienia dokumentu
	AN	STRING(20)	Konto analityczne danego kontrahenta lub pracownika	
	SYM	STRING(20)	Identyfikator rozrachunku, określa transakcję rozrachunkową i zawiera najczęściej numer faktury	
	TZ	DATE	Termin płatności	
	DO	DATE	Data otwarcia rozrachunku, najczęściej data wystawienia, otrzymania faktury	
	TYP	STRING(1)	Typ rozrachunku: N – należność, Z – zobowiązanie, I – techniczne, R – rozliczenia międzyokresowe kosztów	
	OP	STRING(30)	Opis słowny rozrachunku	
	WN	REAL	Wartość obrotów po stronie WN na danym rozrachunku	
	MA	REAL	Wartość obrotów po stronie MA na danym rozrachunku	
	KH	_KH	Złączenie do KH tabeli kontrahentów skąd pobierany jest kod, nazwa oraz inne dane kontrahenta	
	ZM	REAL	Indywidualny procent odsetek naliczanych dla danego rozrachunku	
	ODD	_ODD	Złączenie do tabeli _ODD jednostek księgowych firmy, skąd czerpiemy skrót jednostki w jakim został wprowadzony rozrachunek	
ZAP_OP		Rozzap??.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Pozycje danego rozrachunku, każdy rekord pokazuje jeden zapis księgowy dotyczący należności, zobowiązania, zapłaty

	OP	_OP	Złączenie do tabeli OP nagłówków rozrachunków
	POZD OK	_POZ	Złączenie do tabeli POZ zapisów dowodów księgowych, skąd czerpiemy informacje na temat rejestru księgowego, numeru w rejestrze, numeru pozycji, kodu waluty obcej i wartości w walucie obcej
	MA	REAL	Kwota zaksięgowana po stronie MA
	WN	REAL	Kwota zaksięgowana po stronie WN

Księga pomocnicza VAT - zawiera dokumenty VAT na podstawie, których generowana jest między innymi deklaracja VAT -7. Dokumenty w ewidencji VAT można przeglądać lub zestawiać w postaci wydruków rejestrów VAT:

- Widok na ekranie - *Rejestry VAT / Przeglądanie rejestrów VAT*,
- Widok na ekranie- *Rejestry VAT / pPrzeglądanie zbiorcze*,
- Wydruki - *Rejestry VAT / Wydruki*.

Tworzą ją tabele DVAT i PVAT, które zostały opisane poniżej:

Nazwa tabeli		Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
	Nazwa pola	Typ danych	Opis pola	
DVAT		Dvat_???.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Nagłówki dokumentów VAT z symbolem dokumentu, nazwą i NIP-em kontrahenta, datą dokumentu i okresem obrachunkowym
	RVAT	_RVAT	Symbol rejestru VAT pobierany z tabeli RVAT, do której odwołujemy się przez pole RVAT	
	NR	INTEGER	Liczba porządkowa dokumentów w danym rejestrze VAT	
	NIP	STRING(13)	NIP kontrahenta z dokumentu VAT	
	KH	STRING(20)	Nazwa kontrahenta	
	DAT1	DATE	Data otrzymania faktury	
	DAT2	DATE	Data wystawienia dokumentu źródłowego / data odprawy celnej	
	SYM1	STRING(20)	Symbol dokumentu źródłowego, numer faktury	
	DOK	_DOK	Numer porządkowy dokumentu w danym rejestrze księgowym pobierany z tabeli DOK	
	DOK	_DOK	Rejestr księgowy, w którym dany dokument został zaksięgowany	
	DOKO KRO	_OKRO_F	Nazwa okresu obrachunkowego dokumentu pobierana z tabeli OKRO_F	
	DAT3	DATE	Termin płatności faktury	
	DAT4	DATE	Data otrzymania dokumentu	
PVAT		Pvat_???.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Pozycje dokumentów VAT z wartościami brutto, netto, podatku w zależności od stawki podatku VAT i grupy podatkowej
	DVAT	_DVAT	Złączenie do tabeli DVAT nagłówków dokumentów VAT	
	NR	INTEGER	Numer pozycji dokumentu	

GRVAT	_SLO	Kod grupy podatkowej danej pozycji, np. ZakupPod (Pozostałe zakupy do sprzedaży opodatkowanej), pobierany z tabeli pomocniczej SLO. Opis oznaczeń grup znajduje się w podręczniku użytkownika.
STVAT	_SLO	Kod stawki podatku VAT pobierany z tabeli pomocniczej SLO
SUM1	REAL	Wartość brutto
SUM2	REAL	Wartość netto
VAT	REAL	Wartość podatku
CLO	REAL	Wartość cła
AKCYZ A	REAL	Wartość podatku akcyzowego
KOS	REAL	Wartość kosztów manipulacyjnych
SUMW	REAL	Wartość celna transakcji w walucie narodowej

1. Inne księgi pomocnicze.

System Xpertis Finanse i księgowość zasilany jest informacjami z innych aplikacji pakietu Xpertis, na podstawie których tworzone są odpowiednie dokumenty źródłowe w systemie FIKS. Poniżej przedstawiono dokładny opis wymienionych tabel.

Kartoteka umowy długoterminowe – zawiera informacje na temat umów (kontraktów) długoterminowych. Informacje na temat umów długoterminowych zawarte są w tabelach: UDT, UDTR i UDTZ.

Nazwa tabeli		Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
	Nazwa pola	Typ danych	Opis pola	
UDT		Umdlterm.mdb	[appl] \ mdb\ [fiks.mdb]	Umowy długoterminowe z podstawowymi informacjami na temat takiej umowy
	KOD	STRING(8)	Kod umowy długoterminowej	
	OPIS	STRING(60)	Opis słowny umowy	
	DATAO	DATE	Data rozpoczęcia kontraktu	
	DATAZ	DATE	Planowana data zakończenia kontraktu	
	METODA	STRING(1)	Metoda naliczania stopnia zaawansowania (A,B,C)	
	ZAK	STRING(1)	Znacznik zakończenia kontraktu: T- umowa zamknięta, N – otwarta	
	KONTOR	STRING(20)	Konto rozliczenia umowy	
	KONTOW	STRING(20)	Konto wyniku umowy	
	KONTOP	STRING(20)	Konto przychodu ze sprzedaży	
	KONTOK	STRING(20)	Konto kosztów własnych sprzedanych usług	
	WUM	REAL	Pierwotna wartość umowy	
	CKW	REAL	Szacowany całkowity koszt umowy	
	ZLEC	_KH	Zleceniodawca. Złączenie do tabeli KH – Kontrahenci, skąd pobierany jest kod i nazwę kontrahenta	

	ODD	_ODD	Skrót jednostki księgowej firmy, w której zarejestrowano umowę. Złączenie do tabeli ODD.	
UDTR		Umdlterr.mdb	[fiks]\skid.mdb\	Realizacje umów długoterminowych, stopień zaawansowania wykonania umowy, koszty i przychody umowy w danym okresie
	UDT	_UDT	Złączenie do tabeli UDT – umów długoterminowych	
	OKRES	_OKRO_F	Złączenie do tabeli OKRO_F, skąd pobierany jest aktualny okres obrachunkowy	
	ROK	_ROK_F	Złączenie do tabeli ROK_F, skąd pobierany jest aktualny rok obrachunkowy	
	WUM	REAL	Wartość umowy	
	CKW	REAL	Planowany całkowity koszt wytworzenia	
	KO	REAL	Koszty poniesione w danym okresie obrachunkowym	
	KON	REAL	Koszty poniesione narastająco od dnia złożenia umowy	
	FKO	REAL	Wartość faktur (bez VAT) wystawionych na zleceniodawcę w danym okresie obrachunkowym	
	FKN	REAL	Wartość faktur (bez VAT) wystawionych na zleceniodawcę narastająco	
	ST	REAL	Stopień zaawansowania wykonania danej umowy	
	UP	REAL	Ustalone przychody	
	UPBO	REAL	Ustalone przychody okresu bieżącego	
	UWO	REAL	Ustalone koszty	
	UWNO	REAL	Ustalone koszty okresu bieżącego	
	RMKA	REAL	Ustalony wynik umowy w danym okresie obrachunkowym	
	RMKP	REAL	Ustalony wynik umowy narastająco od dnia podpisania umowy	
	REJ	_REJ	Złączenie do tabeli REJ – rejestrów księgowych skąd pobierany jest kod rejestru księgowego, w którym rejestrujemy kwoty na odpowiednie konta dotyczące umowy	
	NREJ	INTEGER	Numer dokumentu w rejestrze księgowym	
	DATADOK	DATE	Data wprowadzenia dokumentu do rejestru	
	DATAAKT	DATE	Data naliczenia ustalonych przychodów i kosztów w danym okresie (data aktualizacji danych)	
UDTZ		Umdlterz.mdb	[fiks]\skid.mdb\	Kolejno rejestrowane zdarzenia związane z umową, np. korekta wartości czy kosztów umowy
	UDT	_UDT	Złączenie do tabeli UDT	
	DATA	DATE	Data wprowadzenia zdarzenia	
	OPIS	STRING(60)	Opis nowego zdarzenia	
	KWU	REAL	Korekta wartości umowy	
	KKU	REAL	Korekta kosztów umowy	
	METODA	STRING(1)	Symbol nowej metody naliczania stopnia zaawansowania	
	DATAZ	DATE	Nowa data zakończenia umowy	
	KONTOR	STRING(20)	Konto rozliczenia umowy	

KONTOW	STRING(20)	Konto wyniku umowy
KONTOP	STRING(20)	Konto przychodu ze sprzedaży
KONTOK	STRING(20)	Konto kosztów wytworzenia sprzedanych produktów

Raporty kasowe.

W aplikacji Xpertis Kasa prowadzona jest ewidencja raportów kasowych i ewentualnie wyciągów bankowych. Szczegółowe informacje na temat zarejestrowanych tam raportów kasowych można przeglądać zarówno w programie Xpertis Kasa jak i Xpertis Finanse i księgowość, uruchamiając aplikację Xpertis Kasa: *Dokumenty / Raporty kasowe*. Aby zarejestrować raporty kasowe w kartotekach programu Xpertis Finanse i księgowość (dokumenty źródłowe) należy w programie Xpertis Kasa z menu głównego wybrać: *Xpertis / Dokumenty księgowe*, następnie wybrać rok i okres obrotowy do którego chcemy zakwalifikować dokument, wybieramy operację *Rejestruj / Automatycznie / [wybór zamkniętego raportu kasowego]*.

Informacje dotyczące struktur zbiorów programu Xpertis Kasa przedstawiono poniżej:

Nazwa tabeli	Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
Nazwa pola	Typ danych	Opis pola	
RAPORT	Krp?????.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Nagłówki raportów kasowych z datą otwarci, zamknięcia raportu.
NUM_RAP	INTEGER	Kolejny automatycznie nadawany numer raportu kasowego w ramach stanowiska kasowego	
DATA_OD	DATE	Data początkowa raportu	
DATA_DO	DATE	Data końcowa raportu	
STATUS	STRING(20)	Status raportu: otwarty (raport z możliwością wprowadzania dokumentów), zamknięty (raport zamknięty przygotowany do wysłania do systemu Xpertis Finanse i księgowość), zaksięgowany (raport wprowadzony do systemu Xpertis Finanse i księgowość jako dokument źródłowy)	
ZMIENIL	_KUSER	Złączenie do tabeli _KUSER, z której pobierane jest imię i nazwisko osoby, która ostatnio modyfikowała raport	
DATA_ZAM	DATE	Data zamknięcia raportu kasowego.	
DOKUMENT	Kdo?????.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Pozycje raportu kasowego z informacjami o poszczególnych dokumentach
RAPORT	_RAPORT	Złączenie do tabeli RAPORT – raportów kasowych	
LP	INTEGER	Kolejny numer dokumentu w raporcie	
DATA	DATE	Data wprowadzania dokumentu, jeśli raport kilkudniowy – można modyfikować pole, jeśli raport jednodniowy – data pobierana z nagłówka dokumentu i pole niedostępne do edycji	
OPER	_OPER	Złączenie do tabeli pomocniczej OPER – definicje operacji kasowych, skąd pobierany jest odpowiedni typ operacji	
PLUS_MIN	STRING(1)	Znak +/- określa odpowiednio wpłatę i wypłatę z kasy	
TYP_DOK	STRING(3)	Typ dokumentu: KP/KW odpowiednio do wpłaty / wypłaty z kasy	
DOK_NUM	INTEGER	Numer dokumentu KP/KW	

WALUTA	_WAL	Złączenie do tabeli pomocniczej WAL, skąd pobierany jest skrót waluty obcej
KW_WAL	REAL	Kwota w walucie obcej
KURS	REAL	Kurs po jakim ma być przeliczana waluta obca na PLN
KW_PLN	REAL	Kwota w PLN
DOTYCZY	_SLU	Złączenie do tabeli SLU słowników pomocniczych systemu Xpertis Kasa, skąd pobierany jest słownik z odpowiednimi danymi potrzebnymi do stworzenia dokumentu np. Słownik dostawcy
DLA	_SLO	Złączenie do tabeli SLO zawierającej pozycje tabeli SLU, skąd pobierana jest konkretna wartość np. konkretnego kontrahenta
NAZWA	STRING(40)	Nazwa podmiotu na rzecz, którego wystawiany jest dokument kasowy
OPIS	STRING(30)	Opis słowny operacji dokumentu

Rejestr zakupów, sprzedaży i dokumentów magazynowych.

Operacje magazynowe, zakup, sprzedaż są rejestrowane w systemie Xpertis Logistyka, a następnie dekretowane w systemie Xpertis Finanse i księgowość. Informacje o tych operacjach są przechowywane w tabelach D i PDM. Dokumenty w zależności od typu mają odrębną numerację, w systemie Xpertis Logistyka można je obejrzeć:

- Dokumenty sprzedaży: *Sprzedaż / Sprzedaż / Wybór dokumentu*
- Dokumenty zakupu: *Zakupy / Zakupy / Wybór dokumentu*
- Dokumenty przyjęcia na magazyn: *Magazyn / Przyjęcie / Wybór dokumentu*
- Dokumenty wydania z magazynu: *Magazyn / Wydanie / Wybór dokumentu*

Nazwa tabeli		Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
	Nazwa pola	Typ danych	Opis pola	
D		D_?????.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb]	Nagłówki dokumentów redagowane i uzupełniane w zależności od typu dokumentu (zakupu, sprzedaży, dokumenty magazynowe)
	TYPYDOK	_TYPYDOK	Złączenie do tabeli TYPYDOK typy dokumentów, skąd użytkownik pobiera wybrany typ dokumentu, na podstawie którego tworzony jest symbol dokumentu, a wszystkie dokumenty są według tego typu posortowane i automatycznie numerowane	
	NR	INTEGER	Kolejny numer porządkowy	
	SYM	STRING(20)	Symbol/numer faktury	
	DKOR	STRING(20)	Symbol/numer dokumentu korygowanego	
	DATA	DATE	Data sporządzenia dokumentu	
	DATA_SP	DATE	Data sprzedaży	
	KH	_SLO	Złączenie do tabeli SLO pomocniczej pakietu Xpertis, skąd pobierane są kod i nazwa kontrahenta	
	TERMPLA T	DATE	Termin płatności faktury	
	WAL	_WAL	Złączenie do tabeli pomocniczej WAL, skąd pobierany jest skrót waluty obcej	

	BANK	_SLO	Złączenie do tabeli pomocniczej SLO, skąd pobierany jest kod banku
	TKRS	_TKRS	Złączenie do tabeli TKRS pomocniczej systemu Xpertis Finanse i księgowość, zawierającej tabele kursowe wybranego banku. Pobierane są dane o kursie wybranej waluty obcej
	TYPKURS U	STRING(20)	Typ kursu według którego wartość w walucie obcej ma być przeliczona na PLN (do wyboru: kurs średni, minimalny, maksymalny)
	KRS	REAL	Wartość kursu po jakim ma być przeliczona wartość w walucie na wartość w PLN
	TR	STRING(100)	Opis słowny operacji
	PDM	Dp_?????.mdb	[appl] \ mdb\ [skid.mdb] Pozycje dokumentu magazynowego.
	D	_D	Złączenie do tabeli D nagłówków dokumentów magazynowych
	POZ	INTEGER	Kolejna pozycja dokumentu
	TOW	STRING(1)	Oznaczenie, czy jest to T-towar, czy U-usługa
	KOD	_T	Złączenie do tabeli T – towarów w magazynie, skąd pobieramy kod towaru
	IL	REAL	Ilość towaru na dokumencie
	CENA_RB	REAL	Cena towaru po rabacie
	WAR	REAL	Wartość towaru netto po rabacie
	STVAT	_SLO	Złączenie do tabeli SLO, skąd pobierany jest symbol i opis stawki VAT
	KWVAT	REAL	Kwota VAT
	WART_BR T	REAL	Wartość brutto pozycji dokumentu
	CENAW	REAL	Cena towaru w walucie
	WARW	REAL	Wartość pozycji w walucie

Środki trwałe, wartości niematerialne i prawne.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne i ich tabele amortyzacyjne są tworzone i przechowywane w aplikacji Xpertis Środki trwałe pakietu Xpertis. Informacje na temat środków trwałych można obejrzeć: *Środki trwałe / Kartoteka środków trwałych*, a amortyzację wybranego środka trwałego: *Środki trwałe / Kartoteka środków trwałych / [Wybór środka trwałego] / Funkcje / Tabela amortyzacyjna*. Poniżej przedstawiamy szczegółowe informacje o tabelach SROD i AMOR.

Nazwa tabeli	Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
Nazwa pola	Typ danych	Opis pola	
SROD	Srod?????.mdb*	[appl] \ mdb\ [estra.mdb]	Tabela środków trwałych z ich opisem, datą przyjęcia do eksploatacji, metodą obliczania amortyzacji
Z	STRING(1)	Znacznik określający, czy dany środek został skreślony. Może przyjmować wartości: T – skreślony, N – aktywny	
BLOK	STRING(1)	Znacznik określający, czy naliczana jest amortyzacja danego środka czy też nie. Wartości pola to: N – aktywny, T - środek zablokowany	

	GR	_TAM	Złączenie do tabeli TAM – grup rodzajowych środków (klasyfikacja KRST), skąd pobierany jest symbol grupy do jakiej należy dany środek	
	NRI	STRING(15)	Numer inwentaryzacyjny	
	NST	STRING(40)	Nazwa/opis słowny środka trwałego	
	DOT	_DEW	Złączenie do tabeli DEW – dokumentów ewidencyjnych środków trwałych, skąd pobierany jest symbol/numer dokumentu przyjęcia środka trwałego	
	RP	_PRZYCHOD	Złączenie do tabeli PRZYCHOD, skąd pobierany jest rodzaj przychodu danego środka	
	DZ	DATE	Data zakupu środka	
	DE	DATE	Data przyjęcia do eksploatacji	
	WYD	_WYD	Złączenie do tabeli WYD wydziałów, skąd pobierany jest skrót wydziału w jakim dany środek jest eksploatowany	
	NF	STRING(15)	Numer fabryczny środka	
	NDS	STRING(10)	Symbol/numer dowodu skreślenia	
	DSE	DATE	Data skreślenia z ewidencji	
	KK	_KK	Konto kosztów na jakie ma być księgowana amortyzacja wybranego środka trwałego	
	U	STRING(40)	Uwagi	
	MP	_MA	Złączenie do tabeli MA, skąd pobierana jest metoda amortyzacji podatkowej	
	MF	_MA	Złączenie do tabeli MA, skąd pobierana jest metoda amortyzacji finansowej	
	WKP	REAL	Współczynnik korekty stawki podatkowej	
	WKF	REAL	Korekta stawki finansowej	
	ULWK	REAL	Korekta stawki z tytułu ulgi	
	S	STRING(1)	Znacznik środka amortyzowanego sezonowo: T – amortyzowany sezonowo, N – nie	
	WARP	REAL	Wartość podatkowa środka	
	UMOP	REAL	Umorzenie podatkowe środka	
	NETP	REAL	Netto podatkowe	
	WARF	REAL	Wartość finansowa środka	
	UMOF	REAL	Umorzenie finansowe środka	
	NETF	REAL	Netto finansowe środka	
	ULGA	REAL	Ulga inwestycyjna za aktualny rok	
	WAR1	REAL	Wartość odpisu pełnego	
	WAR2	REAL	Wartość odpisu limitowanego	
	ECU	REAL	Wartość limitu 10000 ECU na dzień przyjęcia środka do eksploatacji	
	WP	REAL	Współczynnik przeszacowania środka	
	STAWKA	REAL	Stawka amortyzacji podatkowej	
	DK	DATE	Data końca naliczania amortyzacji środka przy metodzie degresywnej	
	AMOR	Amo?????.mdb *	[appl] \ mdb\ [estra.mdb]	Przechowuję amortyzację podatkową i finansową wybranego środka naliczoną dla poszczególnych miesięcy
	ST	SROD	Złączenie do tabeli SRDO	

A1	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu styczniu
A2	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu lutym
A3	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu marcu
A4	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu kwietniu
A5	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu maju
A6	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu czerwcu
A7	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu lipcu
A8	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu sierpniu
A9	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu wrześniu
A10	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu październiku
A11	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu listopadzie
A12	REAL	Wartość amortyzacji podatkowej środka trwałego w miesiącu grudniu
A13	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu styczniu
A14	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu lutym
A15	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu marcu
A16	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu kwietniu
A17	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu maju
A18	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu czerwcu
A19	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu lipcu
A20	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu sierpniu
A21	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu wrześniu
A22	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu październiku
A23	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu listopadzie
A24	REAL	Wartość amortyzacji finansowej środka trwałego w miesiącu grudniu

Uwaga w nazwie dyskowej tabeli SROD symbol "?????" oznacza rok kalendarzowy w notacji czteroznakowej, czyli srod1999.mdb – to plik zawierający środki trwałe roku 1999. Zaś w nazwie dyskowej tabeli AMOR symbol "?????" oznacza:

- cztery ostatnie znaki zapytania to rok np. 2001,

- pierwszy znak zapytania może przyjmować: wartość p - zawiera amortyzacje planowaną na dany rok i wartość r – amortyzację naliczoną w danym roku

Księga pomocnicza - listy płac.

Księgowane w systemie Xpertis Finanse i księgowość listy płac powstają w programie Xpertis Kadry i płace, gdzie według odpowiednich algorytmów są naliczane zarobki pracowników etatowych i zatrudnionych na umowy zlecenia. Szczegółowe informacje dotyczące list płac pracowników etatowych przechowywane są w tabeli LS, a dotyczące umów zleceń w tabeli RH. Aby obejrzeć odpowiednią listę płac pracowników etatowych w programie Xpertis Logistyka z menu należy wybrać: *Płace / wybór Listy płac / Wybrać odpowiednią listę za interesujący okres / Ta*, następnie wybrać: *Płace / Wydruki / Listy płac* i do wyboru:

- lista płac (paski),
- lista płac (tabela),
- lista płac (A4)

Dane na temat umów zleceń można obejrzeć: *umowy / Zlecenia / Zleceniobiorcy / Wybrany zleceniobiorca / UMOWY*. Szczegółowe informacje o tabelach LS i RH zamieszczono poniżej.

Nazwa tabeli		Nazwa dyskowa zbioru	Ścieżka do zbioru	Opis tabeli
	Nazwa pola	Typ danych	Opis pola	
LS		L????????.mdb*	[appl] \ mdb\ [kali.mdb]	Listy płac pracowników etatowych
	P	_P	Złączenie do tabeli P – pracowników etatowych, skąd pobierane są: identyfikator, nazwisko i imię oraz nr teczki (akt) pracownika	
	RB	_R	Złączenie do tabeli R – opisów składników list płac, skąd pobierana jest nazwa naliczanego w liście płac składnika np. brutto	
	KW	REAL	Wartość składnika listy	
	KK	_KK	Złączenie do tabeli KK – kont kosztów, skąd pobierany jest symbol konta na jakie mają być księgowane koszty	
	MOD_KT O	_USERS	Złączenie do tabeli USERS – listy użytkowników systemu, skąd pobierany jest identyfikator osoby, która ostatnia modyfikowała listę	
	MOD_DATA	DATE	Data ostatniej modyfikacji	
	MOD_CZAS	TIME	Czas ostatniej modyfikacji	
RH		Rachunki.mdb	[appl] \ mdb\ [kali.mdb]	Rachunki od umów zleceń
	ZLE	_ZC	Złączenie do tabeli ZC – umowy zlecenia, skąd pobierane są dane zleceniobiorcy takie jak: identyfikator, imię, nazwisko, nazwa urzędu skarbowego	
	DRA	DATE	Data wystawienia rachunku	
	DWY	DATE	Data wypłaty	
	KW	REAL	Kwota umowy	
	PR	STRING(1)	Czy jest to ryczałt wartość - T, czy nie wartość - N	
	KU	REAL	Wartość kosztów uzyskania	
	PD	REAL	Wartość podatku	
	ZUP	REAL	Wartość ZUS-u płaconego przez pracownika	
	ZUF	REAL	Wartość ZUS-u płaconego przez firmę	

FEP	REAL	Wartość składki płaconej na fundusz emerytalny przez pracownika
FEZ	REAL	Wartość składki płaconej na fundusz emerytalny przez firmę
FRP	REAL	Wartość składki płaconej na fundusz rentowy przez pracownika
FRZ	REAL	Wartość składki płaconej na fundusz rentowy przez firmę
FC	REAL	Wartość składki na fundusz chorobowy
FW	REAL	Wartość składki na fundusz wypadkowy
FP	REAL	Wartość składki na fundusz pracy
KC	REAL	Wartość składki naliczonej na kasę chorych
KO	REAL	Wartość składki odliczonej (pobranej) na kasę chorych
FG	REAL	Wartość składki na FGŚP
DW	REAL	Wartość kwoty do wypłaty (netto) dla pracownika
KK	_KK	Złączenie do tabeli KK – kont kosztów, skąd pobierany jest symbol konta na jakie mają być zadekretowane określone składniki listy płac
PODST	REAL	Podstawa do naliczenia podatku

L???????*.mdb* w tym przypadku pierwsze cztery znaki zapytania mają następujące znaczenie: dwa pierwsze to rok obrachunkowy (jeśli rok 1999 to oznaczenie ma postać 99), dwa następne to miesiąc za jaki została naliczona lista płac. Trzy ostatnie wyznaczają rodzaj listy i mamy do wyboru: umy – lista pracowników umysłowych, fiz – lista pracowników fizycznych, sum – lista sumująca, do raportów ZUS.

Załącznik nr 3c

Opis systemu komputerowego rachunkowości

W jednostce do prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywany jest program

Xpertis , w wersji 11.21 nr seryjny W**A026433

Zgodnie z decyzją kierownika jednostki program w oznaczonej powyżej wersji jest wykorzystywany od dnia 11 listopada 2010 r.

Zasady ochrony danych, a w szczególności metody zabezpieczenia dostępu do systemu przetwarzania danych, zostały określone w instrukcji użytkownika, stanowiącej Załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia

Zasady stosowania algorytmów i parametrów poszczególnych programów zostały opisane w dokumentacji użytkownika, stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 3d.

Certyfikat

W wyniku przeprowadzonego badania systemu informatycznego **Xpertis**, tj. programów:

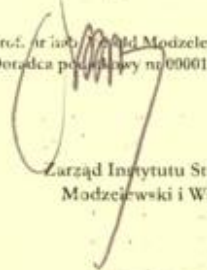
Xpertis Finanse i księgowość
Xpertis Środki trwałe

Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy sp. z o.o. spółka doradztwa podatkowego oraz Instytut Studiów Podatkowych Audyt sp. z o.o. niniejszym potwierdzają **zgodność działania systemu informatycznego Xpertis z przepisami Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości** (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 ze zm.), według stanu prawnego na dzień 1 czerwca 2009 r.

Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy sp. z o.o. spółka doradztwa podatkowego potwierdza, że zastosowane w systemie informatycznym Xpertis algorytmy obliczeniowe i funkcje umożliwiające:

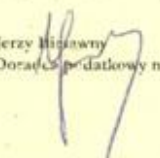
- **prawidłowe rozliczanie podatku dochodowego** zgodnie z ustawą z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, ze zm.) oraz ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, ze zm.), według stanu na dzień 1 czerwca 2009 r.
- **prawidłowe dokumentowanie, ewidencjonowanie i rozliczanie podatku od towarów i usług** zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535, ze zm.) oraz rozporządzeniami Ministra Finansów wydanymi na podstawie tej ustawy, według stanu prawnego na dzień 1 czerwca 2009 r.

Prof. dr hab. Jerzy Modzelewski
Doradca podatkowy nr 00001

Zarząd Instytutu Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy Sp. z o.o.

Jerzy Białawny
Doradca podatkowy nr 01079

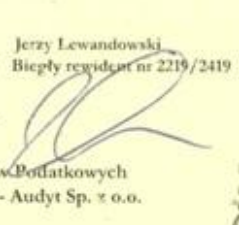
Zarząd Instytutu Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy - Audyt Sp. z o.o.

Renata Janiec-Modzelewska
Doradca podatkowy nr 00777

Zarząd Instytutu Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy - Audyt Sp. z o.o.

Jerzy Lewandowski
Biegły rewident nr 2219/2419

Zarząd Instytutu Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy - Audyt Sp. z o.o.

Instytut Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy Sp. z o.o.
ul. Kałajska 8, 04-367 Warszawa
tel. (0-22) 517 30 60, fax (0-22) 517 30 71
e-mail: biuro@isp-modzelewski.pl
<http://www.isp-modzelewski.pl>

Instytut Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy
- Audyt Sp. z o.o.
ul. Kałajska 8, 04-367 Warszawa
tel. (0-22) 517 30 70, fax (0-22) 517 30 71
e-mail: audyt@isp-modzelewski.pl

Warszawa, dnia 16 czerwca 2009 r.

W wyniku przeprowadzonego badania systemu informatycznego **Xpertis**, tj. programu:

Xpertis Kadry i Płace

Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy sp. z o.o. spółka doradztwa podatkowego oraz Instytut Studiów Podatkowych Audyt sp. z o.o. niniejszym potwierdzają zgodność działania systemu informatycznego Xpertis Kadry i Płace z przepisami:

- A) Ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (w zakresie pracodawcy jako płatnika zaliczek na podatek),
- B) Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (w zakresie pracodawcy jako płatnika składek),
- C) Ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

według stanu prawnego na dzień 30 października 2009 r.

Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy sp. z o.o. oraz Instytut Studiów Podatkowych Audyt sp. z o.o. potwierdzają, że zastosowane w systemie informatycznym Xpertis Kadry i Płace algorytmy obliczeniowe i funkcje umożliwiają prawidłowe naliczanie podatków, składek i świadczeń uregulowanych powyższymi przepisami.

PREZES ZARZĄDU
Witold Modzelewski

WICEPREZES
Jerzy Bielawny

Zarząd Instytutu Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy Sp. z o.o.

Zarząd Instytutu Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy - Audyt Sp. z o.o.

Wiceprezesa Zarządu
Biegły Rewident
22192419

Instytut Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy Sp. z o.o.
ul. Kalerńska 8, 04-367 Warszawa,
tel. (22) 517 30 60, fax (22) 870 41 78
e-mail: biuro@isp-modzelewski.pl
http://www.isp-modzelewski.pl

Instytut Studiów Podatkowych
Modzelewski i Wspólnicy
- Audyt Sp. z o.o.
ul. Kalerńska 8, 04-367 Warszawa
tel. (22) 517 30 70, fax (22) 517 30 71
e-mail: audyt@isp-modzelewski.pl

Warszawa, dnia 30 października 2009 r.

Załącznik nr 3d

Opis systemu Xpertis Finanse i księgowość (wersja dla Windows / Unix)

Producent: Macrologic S.A.

Dokument ten zawiera skrócony opis algorytmów, procedur, funkcji niektórych funkcji i procedur systemu Xpertis Finanse i księgowość, istotnych z punktu widzenia ustawy o rachunkowości.

Poniżej wymienione są elementy programu, które zostały opisane w tym dokumencie:

- niezbędne dane do prawidłowego działania programu (parametry, plan kont),
- opis wprowadzania dokumentów (ręczne, automatyczne, z innych programów),
- księgowanie dokumentów,
- sporządzanie zestawień wymaganych przez ustawę,
- sporządzanie sprawozdań finansowych,
- procedury automatycznego dekretowania,

Zakres informacji, których ujawnienia wymaga ustawa o rachunkowości, w większości wypadków zawarty jest w treści instrukcji obsługi oprogramowania (podręczniku). Dlatego też do przygotowywanej dokumentacji systemu przetwarzania danych należy dołączyć podręcznik, nadając mu cechy dokumentu księgowego.

Zakładowy plan kont

Praca w systemie Xpertis Finanse i księgowość jest możliwa po wprowadzeniu stosowanego w danej jednostce gospodarczej planu kont. Po uzupełnieniu danych są one dostępne w postaci:

- Widoku na ekranie: *deFinicje/struktury Księgowe / [wybór roku] / Konta syntetyczne*
- Wydruku syntetycznego planu kont: *Księgi rachunkowe / wydruk planu kont / A. Plan kont - syntetycznie,*
- Wydruku analitycznego planu kont: *Księgi rachunkowe / wydruk planu kont / B. Plan kont - analitycznie.*

Sposób definiowania kont syntetycznych oraz struktury analitycznej opisany jest w podręczniku obsługi systemu Xpertis Finanse i księgowość.

Sporządzanie zestawień wymaganych przez ustawę

Dziennik

Dziennik jest przeznaczony do rejestrowania poszczególnych operacji w porządku chronologicznym, tzn. w kolejności następowania po sobie operacji gospodarczych, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. W programie Xpertis Finanse i księgowość prowadzone są dzienniki częściowe tożsame z rejestrami księgowymi. Zapisy w dzienniku umieszczane są równolegle z zapisami w księdze głównej i kartotece księgowania podczas wykonywania funkcji księgowania końcowego. Zapewniono w ten sposób jednoznaczne powiązanie zapisów w dzienniku ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

Podczas procedury księgowania końcowego automatycznie nadawany jest numer pozycji w dzienniku. Numeracja pozycji dziennika jest dokonywana odrębnie w każdym okresie sprawozdawczym i każdym z dzienników częściowych – poczynając zawsze od numeru 1 w każdym okresie i dzienniku. Uzgodnienie obrotów dziennika z obrotami kont księgi głównej umożliwiają wydruki dziennika zbiorczego oraz zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych, bądź analitycznych.

W systemie Xpertis Finanse i księgowość dziennik można uzyskać na trzy sposoby:

- Widok na ekranie: *Księgi rachunkowe / dzieNnik / Przeglądanie dziennika*,
- Wydruk zbiorczy dziennika: *Księgi rachunkowe / dzieNnik / wydRuki dziennika / (B) Dziennik zbiorczy*;
- Wydruk dzienników częściowych można uzyskać po wyborze: *Księgi rachunkowe / dzieNnik / wydRuki dziennika / (A) Dzienniki częściowe*.

Wydruk¹ zbiorczy dziennika to: zsumowane obroty okresu poprzedniego, bieżącego i narastająco od początku roku po stronie Winien i Ma w każdym rejestrze księgowym (rejestr księgowy stanowi w programie Xpertis Finanse i księgowość dziennik częściowy). Wydruk można uzyskać po wyborze następujących pozycji z menu: *Księgi rachunkowe / dzieNnik / wydRuki dziennika / (B) Dziennik zbiorczy* (przykładowy wydruk dziennika zbiorczego znajduje się w podręczniku obsługi systemu Xpertis Finanse i księgowość).

Wydruk¹ wybranego dziennika częściowego to: poszczególne pozycje dziennika w wybranym rejestrze księgowym, z nadanym automatycznie przy księgowaniu numerem pozycji w dzienniku, datą operacji gospodarczej oraz datą wystawienia dokumentu, symbolem własnym dokumentu, kontem, kwotą i stroną zapisu, oraz identyfikatorem osoby odpowiedzialnej za treść zapisu (osoby księgującej końcowo dokument). Wydruk można uzyskać po wyborze następujących pozycji z menu: *Księgi rachunkowe / dzieNnik / wydRuki dziennika / (A) Dzienniki częściowe* (przykładowy wydruk dziennika zbiorczego znajduje się w podręczniku obsługi systemu Xpertis Finanse i księgowość).

Księga główna i księgi pomocnicze

Konta księgi głównej określane zamiennie jako konta syntetyczne ustala kierownik jednostki w wykazie zakładowego planu kont. Do każdego konta syntetycznego może być prowadzona ewidencja szczegółowa (konta ksiąg pomocniczych) nazywana w programie Xpertis Finanse i księgowość kontami analitycznymi. Zapisów księgowych dokonuje się w programie Xpertis Finanse i księgowość jedynie na kontach analitycznych, bez potrzeby ich powielania na kontach syntetycznych. Dla zapisów na kontach analitycznych obowiązuje zasada podwójnego zapisu i zasada bilansowania się stron. Obroty i salda kont syntetycznych uzyskiwane są poprzez odpowiednie sumowanie zapisów na kontach analitycznych.

Zapisy na kontach analitycznych można przeglądać w systemie Xpertis Finanse i księgowość na ekranie lub sporządzać odpowiednie zestawienia:

- Widok na ekranie: *Księgi rachunkowe / konTa / Zapisy*.
- Wydruk¹ zapisów w podziale na konta analityczne: *Księgi rachunkowe / wydRuki kartoteki księgowość / B. Roczna kartoteka księgowość*. Zawiera informacje o dacie wprowadzenia dokumentu do systemu, numerze pozycji w dzienniku, rejestrze księgowym i numerze dokumentu w nim oraz treść operacji kwotę po stronie WN i MA, walutę, kurs po jakim obliczono wartość w PLN, wartość w walucie po stronie WN i MA, typ, identyfikator, datę otwarcia i termin płatności rozrachunku.

Parametry wydruku:

Przedział okresów, za jakie będzie drukowane zestawienie np. Okres od - 0 (Bilans otwarcia), Okres do - 3 (miesiąc marzec),

Konta, których zapisy będą drukowane:

Prefix konta – to wybrana ilość znaków symbolu kont z jakich tworzymy wydruk np. wpisanie "1" wyselekcjonuje zapisy na wszystkich kontach zespołu jeden, "10" wszystkich zapisów kont rozpoczynających się od 10.

Selekcja – umożliwia wybranie kont prezentowanych na wydruku z listy wszystkich kont (ENTER na każdym wybranym koncie, po ukończeniu selekcji naciskamy ESC, a wydruk zostaje wygenerowany)

Maska konta – pozwala na wybranie kilku kont, np. wpisanie w polu maska konta wartości 5??-ADM????????????? Spowoduje, że na wydruku otrzymamy zapisy na wszystkich kontach zespołu 5, w których analityce występuje skrót oddziału ADM.

- Wydruk zapisów księgowych dla aktualnego okresu obrachunkowego systematycznie w podziale na konta analityczne, z możliwością wybrania rejestru księgowego. Zawiera on informacje o dacie wprowadzenia dokumentu do systemu, numerze pozycji w dzienniku, rejestrze księgowym i numerze dokumentu w nim oraz treść operacji kwotę po stronie WN i MA, walutę, kurs po jakim obliczono wartość w PLN, wartość w walucie po stronie WN i MA, typ, identyfikator, datę otwarcia i termin płatności rozrachunku. Wydruk dostępny wg ścieżki: *Księgi rachunkowe / wydruki kartoteki księgowych / A. Miesięczna kartoteka księgowych*.

Zestawienia obrotów i sald

Zestawienia obrotów i sald dostępne są w programie Xpertis Finanse i księgowość przede wszystkim w postaci wydruków. Na ekranie można obejrzeć obroty i salda dla każdego konta analitycznego po wyborze opcji: *Księgi rachunkowe / konta / Wybrane konto / OBROT Y*. Obroty i salda wybranych kont analitycznych prezentowane też są w innych miejscach programu np. podczas wyświetlania kartoteki księgowych wybranego konta: *Księgi rachunkowe / wyświetlanie księgowych / [Wybór konta]*.

- Zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych³. Zawiera w ujęciu syntetycznym wartości po stronie WN i MA bilansu otwarcia, WN i MA obrotów bieżącego okresu, WN i MA obrotów narastająco i salda. Wydruk dostępny jest według ścieżki: *Księgi rachunkowe / zestawienie Obrotów i sald / (C) konta syntetyczne*.

Parametry wydruku:

- ♦ **Wartość obrotów narastająco Tak/Nie**: wartość Tak oznacza iż obroty narastająco na wydruku będą naliczone łącznie z Bilansem Otwarcia, wartość Nie oznacza iż obroty narastająco na wydruku naliczone będą bez Bilansu otwarcia,
- ♦ **Rodzaj kont** jakie mają być uwzględnione na zestawieniu (rodzaj wprowadzany przy definiowaniu planu kont): pozabilansowe, bilansowe, wszystkie.

---

³ Wydruki z programu Xpertis Finanse i księgowość są zgodne z wymogami ustawy tzn.

Strony wydruków są numerowane automatycznie (numer strony jest drukowany w stopce po prawej stronie).

Informacje na temat programu i wersji z jakiej pochodzą są drukowane w stopce po lewej stronie.

Każda strona wydruku zawiera podsumowanie wartości strony i wartości do przeniesienia.

Wydruk zawiera informacje z jakich okresów obrachunkowych dane pochodzą i datę sporządzenia wydruku (nagłówek prawa strona) oraz nazwę firmy (nagłówek lewa strona).

Jeśli przy tworzeniu wydruku określone zostały parametry wejściowe to są one zaprezentowane na wydruku w nagłówku po lewej stronie tuż pod tytułem.

- ♦ *Sposób naliczania salda kont aktywno-pasywnych* (charakter salda wprowadzona jest przez definiowanie planu kont): wartość = TAK – naliczone zostaną salda “rozwarne” (podwójne), wartość = NIE – naliczone i zaprezentowane na wydruku zostaną salda “zwarte” (per salda).
- Zestawienie obrotów i sald kont analitycznych¹. Zawiera w ujęciu analitycznym wartości po stronie WN i MA bilansu otwarcia, obrotów bieżącego okresu, obrotów narastająco i salda: *Księgi rachunkowe / zestawienie Obrotów i sald / (B) konta analityczne*.

Parametry wydruku:

- *Wartość obrotów narastająco*: równa = TAK - obroty narastająco na wydruku będą naliczone łącznie z Bilansem Otwarcia, równa = NIE - obroty narastająco na wydruku naliczone będą bez Bilansu otwarcia,
- *Rodzaj kont* jakie mają być uwzględnione na zestawieniu (rodzaj wprowadzany przy definiowaniu planu kont): pozabilansowe, bilansowe, wszystkie.
- *Konkretny wybór konta* poprzez prefix konta, selekcję pojedynczych kont lub maskę (patrz opis przy księdze głównej).

Księgi pomocnicze

Kartoteka rozrachunków: *Rozrachunki/zestawienia i Wydruki* – do wyboru w zależności od potrzebnych informacji.

Rejestry VAT: *Rejestry VAT/Wydruki* - do wyboru w zależności od potrzebnych informacji.

Umowy długoterminowe: *Ewidencja pomocnicza/Umowy długoterminowe - Wydruki*

Kartoteka list płac: patrz podręcznik - “Xpertis Kadry i płace” \Moduł płacowy programu Xpertis Kadry i płace \ Wydruki modułu płacowego \ *Wydruki list płac*.

Raporty kasowe: *Dokumenty/Raporty kasowe/Wydruki*.

Środki trwałe: patrz podręcznik – “Xpertis Środki trwałe” \ *Planowanie amortyzacji* oraz pozostałe funkcje programu \ *Wydruki i zestawienia* \ *Wydruki podstawowe*.

Dokumenty magazynowe: patrz podręcznik - “Xpertis Logistyka”

- Dokumenty magazynowe: *Gospodarka magazynowa \ Wydruki i zestawienia*,
- Dokumenty sprzedaży: *Sprzedaż \ Sprzedaż w ujęciu lokalnym – analizowanie danych sprzedaży i Sprzedaż \ Sprzedaż w ujęciu globalnym – analizowanie danych zbiorczych*,
- Dokumenty zakupu: *Ewidencja zakupów \ Zakupy w ujęciu lokalnym – analizowanie danych o zakupach i Ewidencja zakupów \ Zakupy w ujęciu globalnym – analizowanie danych zbiorczych*.

Opis działania procedur automatycznego dekretowania.

Program Xpertis Finanse i księgowość zawiera wiele procedur usprawniających prace księgową, poniżej przedstawiono opis ich działania, parametry wejściowe i sposób ich wywołania.

Noty odsetkowe

Dane wejściowe:

1. Kartoteka rozrachunków – tabela OP i ZAP_OP.
2. Tabela odsetek: *Rozrachunki/Tabela odsetek*, w której przechowywane są informacje na temat aktualnej ustawowej stopy odsetek. Do tabeli należy wprowadzić: stopę odsetek w stosunku rocznym oraz ilość dni w roku, a system sam wyliczy stopę odsetek w stosunku miesięcznym i dziennym.

Sposób działania procedury:

W programie Xpertis Finanse i księgowość istnieje możliwość automatycznego generowania not odsetkowych. Procedura korzysta z informacji zawartych w kartotece rozrachunków, skąd pobiera rozliczone transakcje danego kontrahenta (saldo musi być równe 0) i zapłacone po terminie płatności. Oblicza ilość dni między terminem płatności a dniem wpłaty i w zależności od stopy procentowej nalicza wartość odsetek. Gdy jednak przy danym rozrachunku zostało wypełnione pole indywidualny procent odsetek wtedy przy naliczaniu wartości odsetek tabela odsetek nie jest brana pod uwagę. Jeśli kwota odsetek zostanie naliczona to powstanie dokument z data generowania dokumentu, który możemy zaakceptować: *Rozrachunki / koRespondencja seryjna / Noty odsetkowe / Akceptuj*. Zaakceptowanie noty odsetkowej:

- Spowoduje nadanie unikalnego symbolu notcie,
- Pominięcie transakcji takiej noty w ponownym naliczaniu odsetek,
- Umożliwi zadekretowanie dokumentu noty w wybranym rejestrze księgowym: *Rozrachunki/Baza kontrahentów/koRespondencja seryjna/Noty odsetkowe /dEkretuj*.

Wywołanie procedury:

Rozrachunki/Baza kontrahentów/koRespondencja seryjna/Noty odsetkowe /Dołącz

Parametry wywołania:

Konto – wybieramy wpisując odpowiednią maskę konta tj. jeśli chcemy wybrać wszystkie konta 201 to wpisujemy 201, jeśli wpisujemy 201-00001 to procedura naliczy odsetki z konkretnego konta 201-00001.

Kontrahent - wybieramy wszystkich lub jednego wybranego kontrahenta.

Data – dzień, na który mają być naliczone odsetki.

Kwota – wysokość kwoty powyżej, której wartość odsetek ma być naliczana.

Schemat działania algorytmu:

Schemat.1 Naliczanie odsetek

Umowy długoterminowe

Dane wejściowe:

1. Wprowadzona umowa długoterminowa w tabeli UDT, zaksięgowane faktury kosztowe i przychodowe.

Sposób działania procedury:

Przy umowach długoterminowych istnieje możliwość automatycznej aktualizacji wyniku umowy w danym okresie obrotowym. Procedura sprawdza zdarzenia wprowadzone do danej umowy i aktualizuje informacje na temat: metody naliczania stopnia zaawansowania umowy, daty zakończenia, planowanych kosztów i zysków. Następnie sprawdza realizację danej umowy i pobiera informacje o kosztach i przychodach poprzednich okresów wynikających z dokumentów i naliczonych wartości. Oblicza wartości obrotów danego okresu obrachunkowego kont kosztowych i przychodowych umowy wynikające z zadekretowanych dokumentów źródłowych. Zgodnie z obowiązującą umową oblicza stopień zaawansowania umowy i wynik umowy, który można zadekretować korzystając z operacji: *Ewidencje pomocnicze/Umowy długoterminowe/dEdekretowanie*.

Wywołanie procedury:

Ewidencje pomocnicze/Umowy długoterminowe/Aktualizacja danych

Parametry wywołania:

Stopień zaawansowania – podawany w momencie aktualizacji danych tylko przy metodzie B (fizyczna ocena zaawansowania prac)

Schemat działania algorytmu:

Schemat.2 Aktualizacja umów długoterminowych.

Przebieganie kosztów na konto rozliczenia kosztów 490

Dane wejściowe:

1. Przystosowana do planu kont firmy odpowiednia formuła: *deFinicje/struktury Księgowe /[wybór roku] / Formuły aut. rej. /"Przen. kosztów na 490 -rach.por. od 2002"* (formuła jest wprowadzana standardowo przy parametryzacji systemu)
2. Zaksięgowane na wskazanych kontach odpowiednie obroty.

Sposób działania:

W wymienionej powyżej formule (wprowadzanej standardowo przy parametryzacji systemu), opisano z jakich kont kosztowych i jakie wartości mają być przebiegane po stronie WN na konto 490 np. zapis 503!!!!!!!!!!!!!! mówi, że wartości sald WN poszczególnych kont o syntetyce 503 mają być przebiegane na konto 490 po stronie MA.

Formuła oblicza saldo WN wybranego konta i tworzy dekret: wybrane konto, strona MA, wartość salda WN i drugi dekret: konto 490 strona ma, wartość salda WN. Powtarza operację, aż do wyczerpania zdefiniowanych kont.

Wywołanie procedury:

Dokumenty/Rejestrowanie/Wybieramy rejestr księgowy (najczęściej PK)/Dołącz (wprowadzamy nagłówek dokumentu)/Automat/”Przen. kosztów na 490 -rach.por. od 2002”/TA.

Parametry wywołania:

Brak

Schemat działania algorytmu:

Schemat.3 Przeksięgowanie kosztów na konto 490.

Różnice kursowe zrealizowane bieżąca zapłata:

Dane wejściowe:

1. Wprowadzona standardowo przy parametryzacji procedura: *deFinicje/struktury Księgowe /[wybór roku] / Formuły aut. rej. /”Różnice krs.zreal.-bieżąca zapłata”*.
2. Uzupełnione odpowiednie konta w procedurze: konto Winien – konto ujemnych różnic kursowych np. 758, konto Ma – konto dodatnich różnic kursowych np. 753.
3. Zaksięgowane rozrachunki w walucie w tabeli OP.
4. Dekrety na koncie rozrachunkowym w walucie w aktualnie wybranym dokumencie.

Sposób działania:

Automatyczne naliczanie różnic kursowych można zrealizować przy dekretowaniu zapłaty za fakturę, np. księgując wyciągi bankowe. Po stworzeniu nagłówka dokumentu i dekretów dotyczących zapłaty (konieczny jest dekret w walucie na koncie rozrachunkowym). Uruchamiamy automat – patrz *Wywołanie procedury*, który liczy saldo rozrachunku wymienionego w stworzonym wyżej dekrecie w walucie i kwocie narodowej na dzień operacji dokumentu. W zależności czy zapłata jest całkowita, czy częściowa naliczana jest różnica. Np. przy zapłacie całkowitej od salda w walucie narodowej odliczamy saldo w walucie pomnożone przez kurs dekretu. Następnie tworzymy dwa nowe dekrety jeden na koncie dodatnie lub ujemne różnice kursowe, drugi na koncie rozrachunkowym z obliczoną kwotą różnicy. Dokładny algorytm naliczania różnic przedstawiono na schemacie.5.

Wywołanie procedury:

Dokumenty/Rejestrowanie/Wybieramy rejestr księgowy/Dołącz (wprowadzamy nagłówek dokumentu i pozycje z rozrachunkami w walucie)/Automat/”Różnice krs.zreal.-bieżąca zapłata”/TA.

Parametry wywołania:

Brak

Schemat działania algorytmu:

Schemat.4 Naliczanie różnic kursowych dla bieżącej wpłaty

Schemat.5 Naliczanie różnic kursowych – obliczanie kwoty.

Różnice kursowe zapłata w bieżącym okresie obrachunkowym:

Dane wejściowe:

1. Wprowadzona standardowo przy parametryzacji procedura: *deFinicje/Automaty rejestrujące/Formuły rejestrowania/“Różnice krs.zreal.-zapłaty akt. okresu”*.
2. Uzupełnione odpowiednie konta w procedurze: konto Winien – konto ujemnych różnic kursowych np. 758, konto Ma – konto dodatnich różnic kursowych np. 753.
3. Zaksięgowane rozrachunki w walucie w tabeli OP i zapłaty za nie w danym okresie obrachunkowym.

Sposób działania:

Procedura naliczania różnic kursowych w bieżącym okresie obrachunkowym działa podobnie jak opisana wyżej procedura: “Różnice kursowe zrealizowane bieżąca zapłata” z tą różnicą, że nalicza różnice dla wszystkich rozrachunków, jakie miały zapłaty w bieżącym okresie obrotowym.

Wywołanie procedury:

Dokumenty/Rejestrowanie/Wybieramy rejestr księgowy/Dolącz (wprowadzamy nagłówek dokumentu)/Automat/“Różnice krs.zreal.-zapłaty akt. okresu”/TA.

Parametry wywołania:

Brak

Schemat działania algorytmu:

Schemat.6 Naliczanie różnic kursowych danego miesiąca.

Schemat.5 Naliczanie różnic kursowych – obliczanie kwoty.

Dekretowanie automatyczne danych z innych systemów:

Dane wejściowe:

W zależności od systemu danymi wejściowymi są:

Z programu Xpertis Kadry i płace – naliczone listy płac i formuła dekretująca oraz schematy dekretacji,

Z programu Xpertis Środki trwałe – naliczona amortyzacja i formuła dekretująca,

Z programu Xpertis Kasa – wprowadzone raporty kasowe i formuła dekretująca oraz schematy dekretacji,

Z programu Xpertis Logistyka – wprowadzone dokumenty sprzedaży, zakupu, dokumenty magazynowe oraz korekty i formuły dekretujące oraz schematy dekretacji.

Sposób działania:

Procedura pobiera odpowiedni dokument, wyszukuje dla niego schemat dekretacji i według niego tworzy dekrety.

Wywołanie procedury:

Xpertis/Dokumenty księgowe/Wybór okresu obrachunkowego/Ten/Rejestruj (Lub Dołącz)

Parametry wywołania:

Schemat działania algorytmu:

Schemat.7 Procedura dekretowania dokumentów z innych programów pakietu Xpertis.

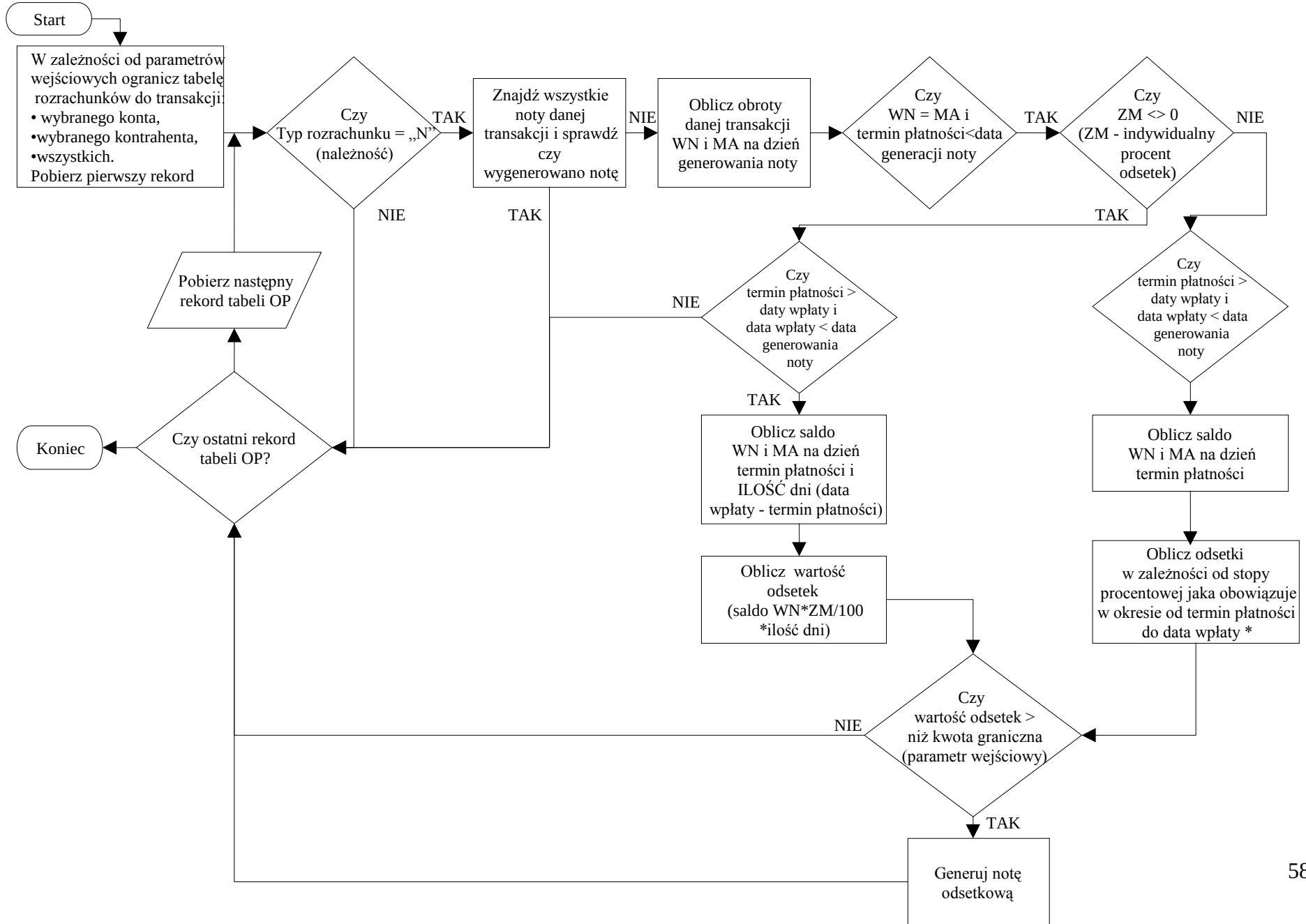
Naliczanie list płac:

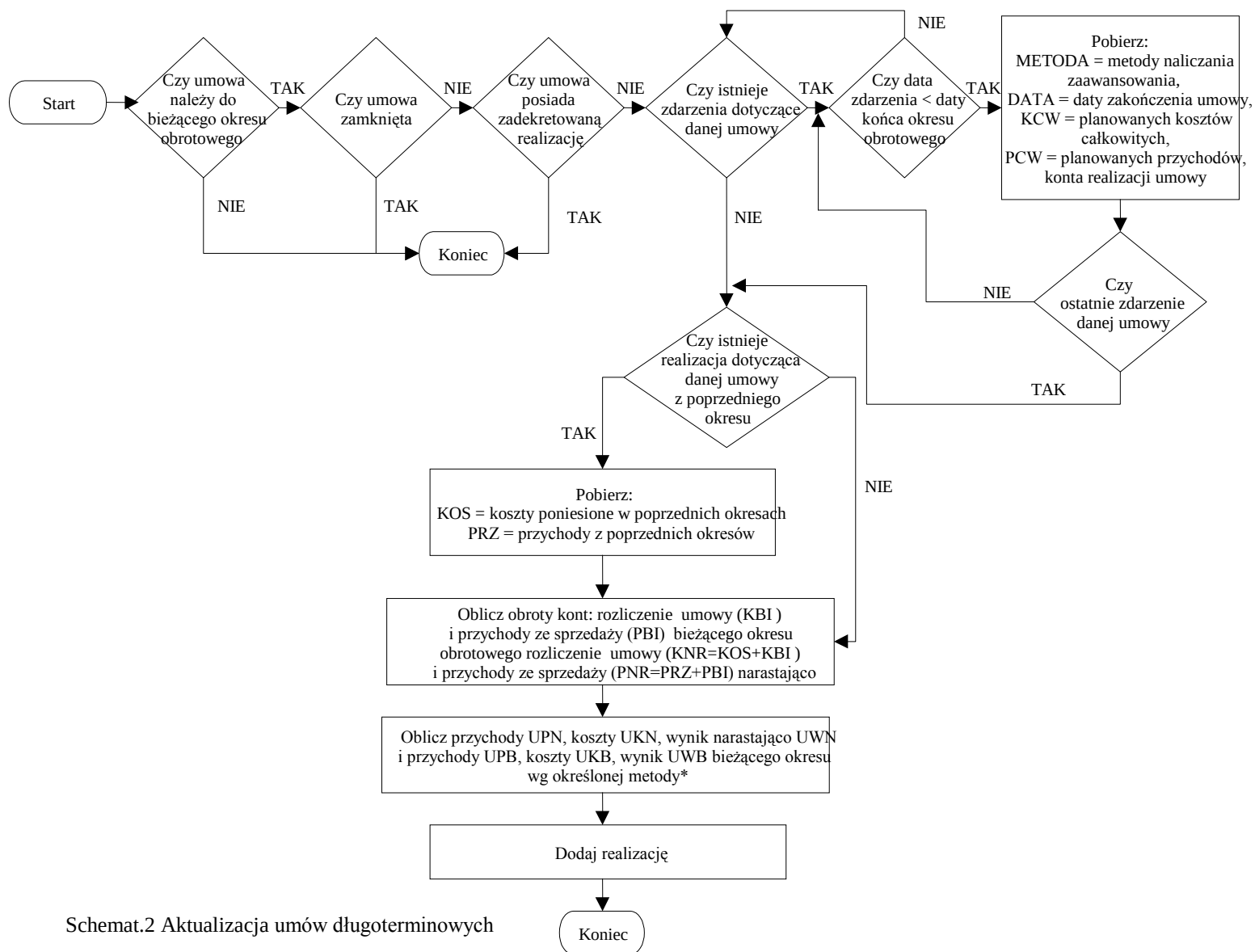
Procedura naliczania list płac, dane potrzebne do naliczenia danych są opisane w podręczniku "Xpertis Kadry i płace" \ Moduł płacowy programu \ Rubryki składników listy płac i Moduł płacowy programu \ Rozliczanie wynagrodzeń \ Obliczanie wypłat.

Naliczanie amortyzacji:

Procedura naliczania amortyzacji opisana jest szczegółowo w podręczniku: "Xpertis Środki trwałe" \ Amortyzacja i umorzenia \ Obliczanie środków trwałych \ Przebieg obliczeń amortyzacji.

Schemat.1 Naliczanie odsetek

Schemat.2 Aktualizacja umów długoterminowych

Jeśli METODA= A, to obliczamy:

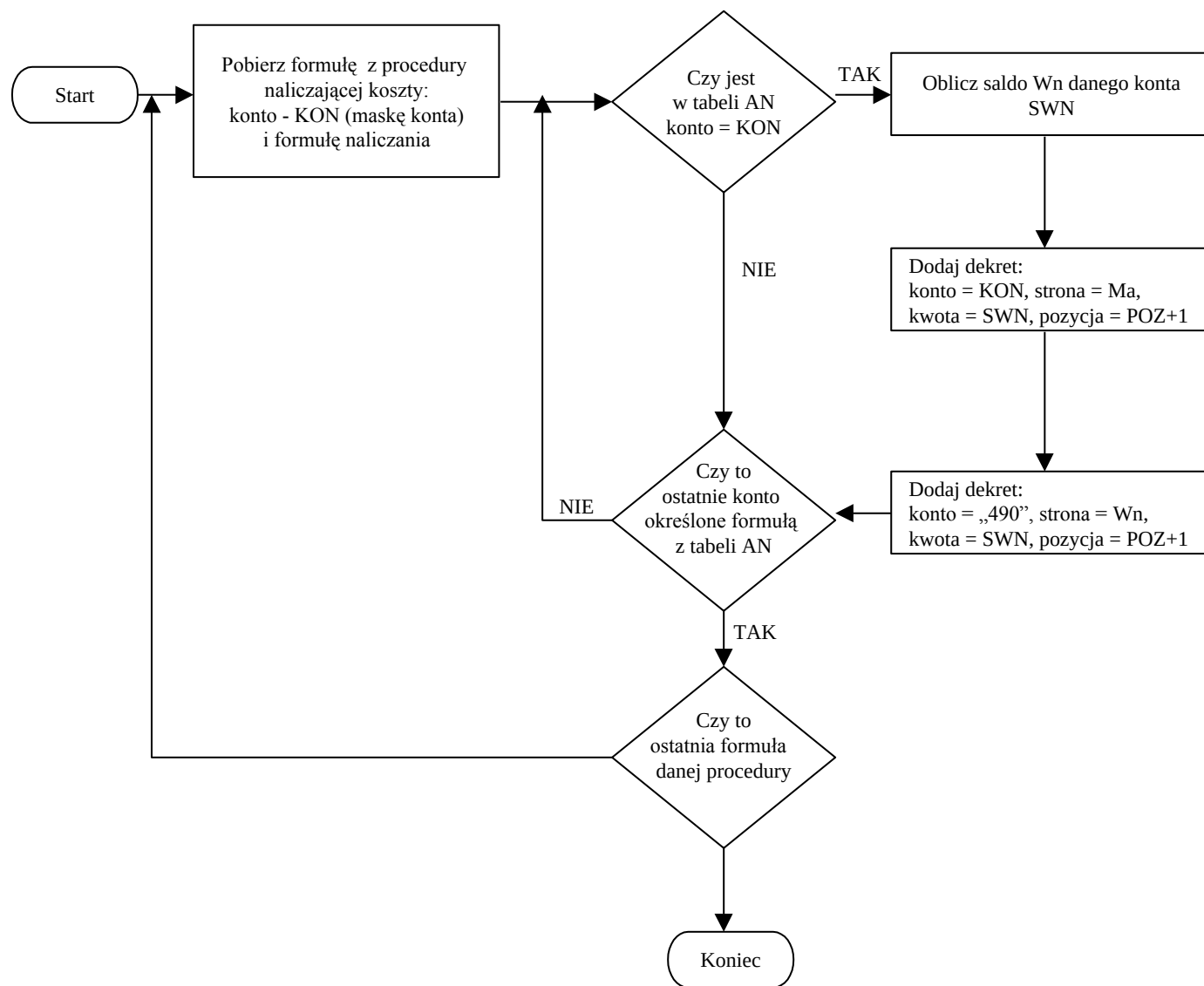
- stopień zaawansowania $ST = \text{planowane koszty całkowite umowy } KCW * 100 / \text{koszty narastająco KNR}$,
- obliczamy przychody ustalone $UPN = ST * \text{planowane przychody całkowite PCW}$,
- obliczamy koszty ustalone $UKN = ST * \text{planowane koszty całkowite KCW}$,
- obliczamy koszty bieżącego okresu $UKB = UKN - \text{koszty poprzednich okresów KOS}$,
- obliczamy przychody bieżącego okresu $UPB = UPN - \text{przychody poprzednich okresów PRZ}$,
- obliczamy wynik $UWN = ST * \text{planowany wynik umowy}$,
- obliczamy wynik bieżącego okresu $UWB = UWN - \text{wynik poprzedniego okresu}$.

Jeśli METODA= B to:

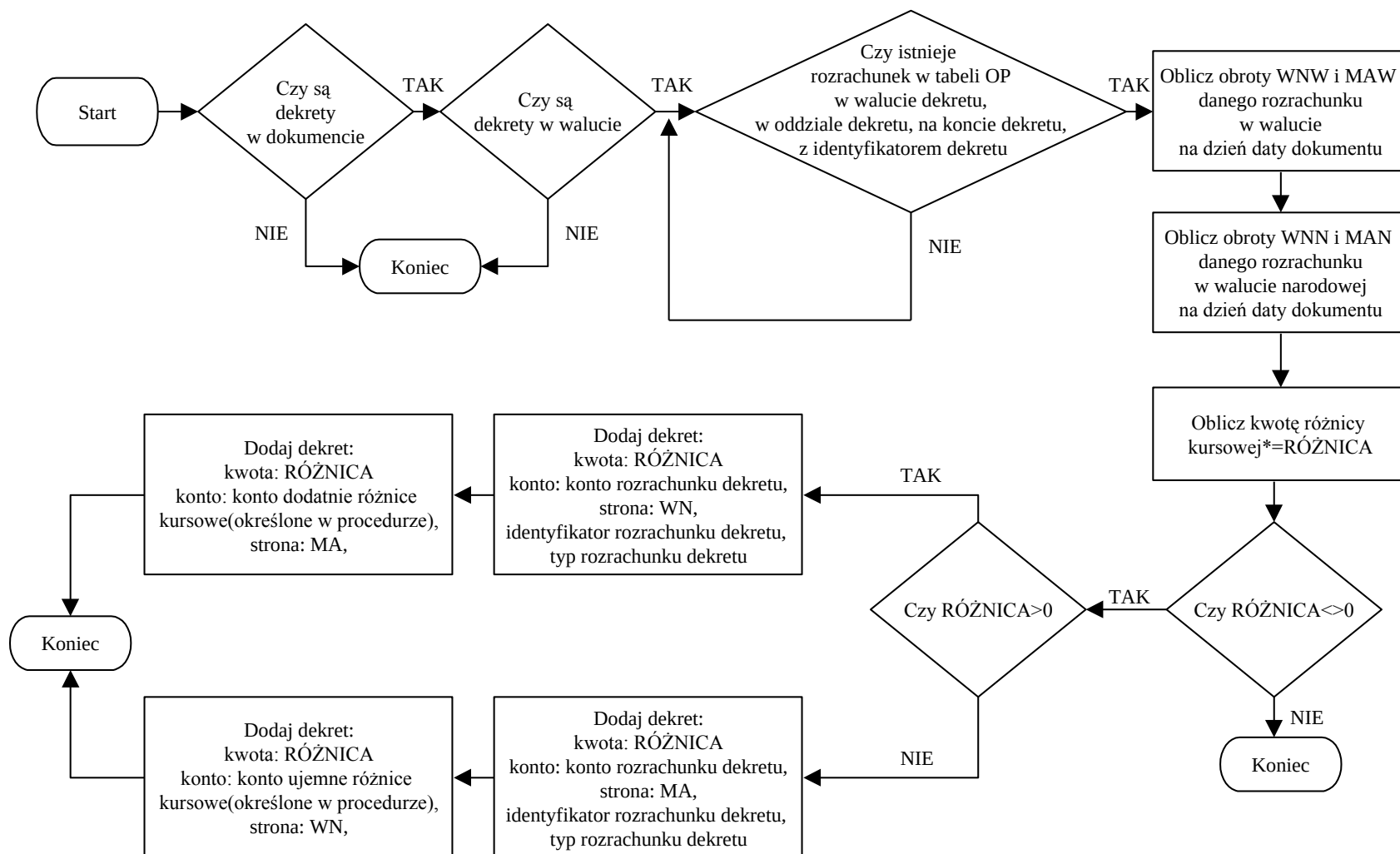
- stopień zaawansowania ST podawany jest przez użytkownika,
- obliczamy przychody ustalone $UPN = ST * \text{planowane przychody całkowite PCW}$,
- obliczamy koszty ustalone $UKN = ST * \text{planowane koszty całkowite KCW}$,
- obliczamy koszty bieżącego okresu $UKB = UKN - \text{koszty poprzednich okresów KOS}$,
- obliczamy przychody bieżącego okresu $UPB = UPN - \text{przychody poprzednich okresów PRZ}$,
- obliczamy wynik $UWN = ST * \text{planowany wynik umowy}$,
- obliczamy wynik bieżącego okresu $UWB = UWN - \text{wynik poprzedniego okresu}$.

Jeśli METODA = C,

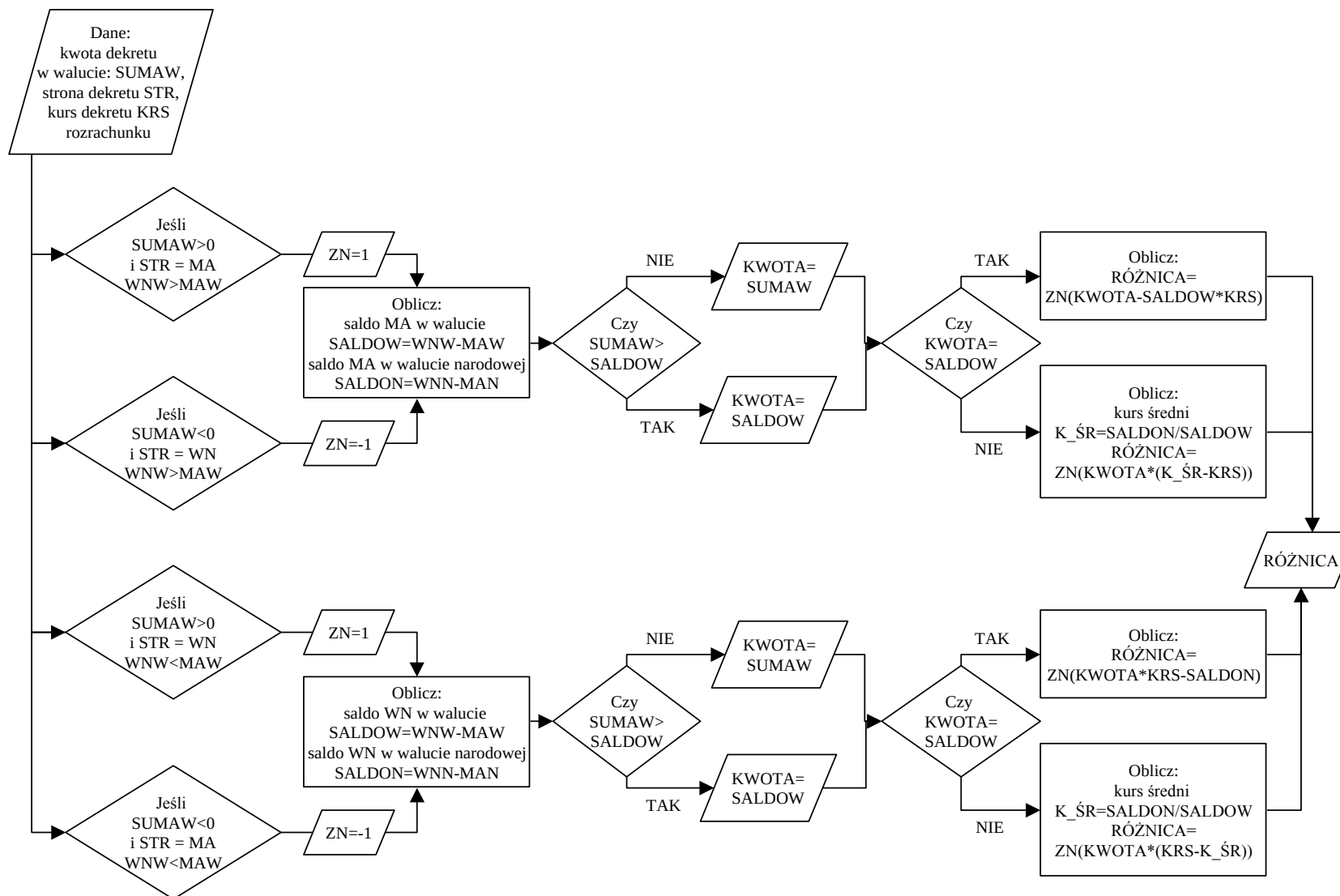
- obliczamy przychody ustalone $UPN = PRZ + PBI$,
- obliczamy koszty ustalone $UKN = KOS + KBI$,
- obliczamy koszty bieżącego okresu $UKB = KBI$,
- obliczamy przychody bieżącego okresu $UPB = PBI$,
- obliczamy wynik $UWN = \text{wynik umowy poprzedniego okresu WYN} + WBI$,
- obliczamy wynik bieżącego okresu $UWB = \text{wynik bieżącego okresu WBI}$.

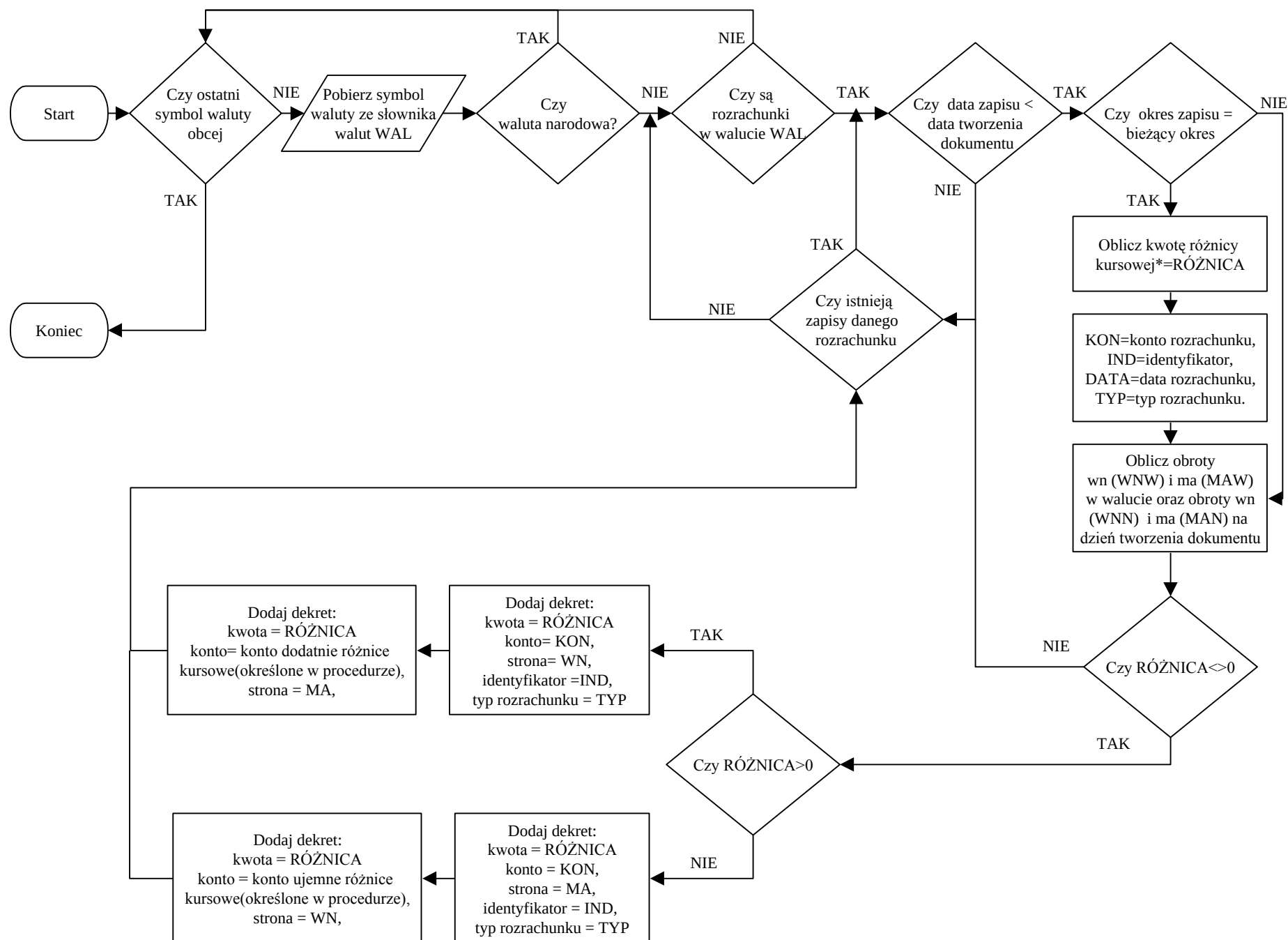
Schemat.3 Przeksięgowanie kosztów na konto 490

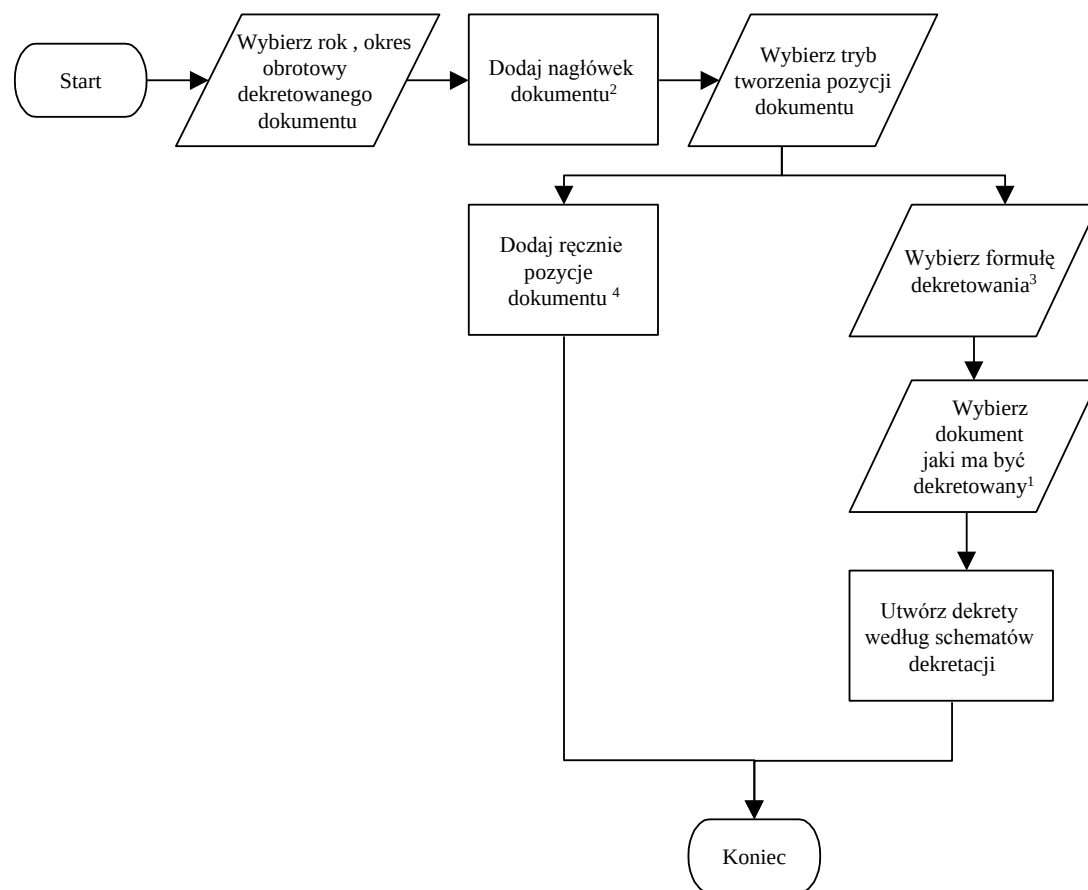
Schemat.4 Naliczanie różnic kursowych dla bieżącej wpłaty

Schemat.5 Naliczanie różnic kursowych - obliczanie kwoty różnicy

1 - w zależności od programu wybieramy odpowiedni dokument: raport kasowy (zamknięty), naliczoną listę płac

2 - wprowadzamy dane nagłówka dokumentu: oddział, rejestr księgowy, typ dokumentu, symbol dokumentu, datę wprowadzenia dokumentu do systemu, datę operacji, opis dokumentu

3 - formuły do wyboru patrz dane wejściowe

4 - podaj konto dekretu, stronę, kwotę, opis pozycji, przy kontach rozrachunkowych identyfikator, typ rozrachunku, datę otwarcia i termin płatności

Schemat.7 Procedura dekretowania dokumentów
Z innych programów pakietu Xpertis

Załącznik nr 4

System ochrony danych w jednostce

Dane w jednostce chronione są z wykorzystaniem zabezpieczeń fizycznych jak i logicznych ochron systemu informatycznego.

Zabezpieczenia fizyczne obejmują ochronę przed dostępem osób nieupoważnionych do pomieszczeń w których przechowuje się zbiory księgowe. Głównym miejscem przechowywania danych jest serwer znajdujący się w wydzielonym pomieszczeniu o ograniczonym dostępie. Kopie zapasowe przechowywane są w sejfie w pomieszczeniu wyposażonym w zabezpieczenie w postaci krat i atestowanych zamków.

Zarówno pomieszczenie serwerowni jak i kasy znajduje się na 2 piętrze do którego dostęp poza godzinami pracy jest zabezpieczony kratami i systemem zamków.

Główny komputer (serwer) przechowujący dane jest zbudowany w oparciu o system LINUX zwiększający jego odporność na zagrożenia zewnętrzne i stabilność wewnętrzną. Użytkownicy programu finansowo księgowego posiadają dostęp do danych wyłącznie za pośrednictwem aplikacji.

Każdy użytkownik systemu komputerowego został przeszkolony w zakresie jego obsługi.

Użytkownicy zostali zobowiązani do nie instalowania oprogramowania nie przeznaczonego do celów służbowych oraz oprogramowania nie posiadającego odpowiedniej licencji.

Instalowaniem oprogramowania, naprawą, rozbudową i konserwacją sprzętu komputerową zajmują się wyłącznie wyznaczone służby.

1. Ochrona zbiorów ksiąg rachunkowych

Ochronie podlegają następujące zbiory:

- a) kopie zapisów księgowych,
- b) dowody księgowe,
- c) dokumentacja inwentaryzacyjna,
- d) sprawozdania budżetowe i finansowe,
- e) dokumentacja rachunkowa opisująca przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości.

Dla prawidłowej ochrony ksiąg rachunkowych stosuje się:

1. Regularne wykonywanie kopii bezpieczeństwa tzw. backupów na inne dyski (nośniki elektroniczne) na koniec każdego dnia pracy
2. Odpowiedni poziom zarządzania dostępem do danych pracowników zależnie od uprawnień użytkowników. Użytkownicy posiadają imienne konta i zróżnicowane uprawnienia zależnie od stopnia przyznanych kompetencji. Konta zabezpieczone są hasłami o wymuszonym poziomie bezpieczeństwa
3. W systemie informatycznym wdrożony jest program antywirusowy działający na wszystkich stanowiskach roboczych zabezpieczający przed wprowadzeniem szkodliwego oprogramowania.
4. Dostęp do sieci lokalnej zabezpieczony jest przy pomocy zapory ogniowej (firewall) ograniczającej dostęp z zewnątrz. Stosowane jest również szyfrowanie protokołów transmisji danych podczas dostępu spoza sieci lokalnej
5. Komputery są zabezpieczone przed zanikiem zasilania poprzez stosowanie systemów podtrzymywania napięcia (UPS)
6. Wydruki ksiąg rachunkowych przenoszone są na nośniki informatyczne takie jak dyski

oraz płyty CD.

2. Przechowywanie zbiorów

Zatwierdzone sprawozdania finansowe, a także dokumentacja płacowa (listy płac, karty wynagrodzeń albo inne dowody, na podstawie których następuje ustalenie podstawy wymiaru emerytury lub renty), przechowywane są w sposób trwały w postaci wydruków (nie krótszy niż 50 lat) licząc od dnia, w którym pracownik przestał pracować u danego płatnika składek na ubezpieczenia społeczne (art. 125a ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.). zgodnie z Zarządzeniem nr 2D/2006 Dyrektora ŁZUK w sprawie wprowadzenia Instrukcji archiwowania akt oraz umową pomiędzy ŁZUK a firmą Ad Akta na wykonanie usług z zakresu kompleksowej obsługi dokumentów.

Okresowemu przechowywaniu podlegają:

- dowody księgowe dotyczące wpływów ze sprzedaży detalicznej – do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy, nie krócej jednak niż do dnia rozliczenia osób, którym powierzono składniki aktywów objęte sprzedażą detaliczną,
- dowody księgowe dotyczące środków trwałych w budowie, pożyczek, umów handlowych, roszczeń dochodzonych w postępowaniu cywilnym lub objętych postępowaniem karnym albo podatkowym – przez okres 5 lat od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym operacje, transakcje i postępowanie zostały ostatecznie zakończone, spłacone lub uległy przedawnieniu,
- dokumentacja przyjętego sposobu prowadzenia rachunkowości – przez okres nie krótszy niż 5 lat od upływu ich ważności,
- dokumenty dotyczące rękojmi i reklamacji – 1 rok po terminie upływu rękojmi lub rozliczeniu reklamacji,
- księgi rachunkowe, dokumenty inwentaryzacyjne oraz pozostałe dowody księgowe i dokumenty – przez okres 5 lat.

Powyższe terminy oblicza się od początku roku następującego po roku obrotowym, którego dane zbiory (dokumenty) dotyczą.

W przypadku zakończenia działalności jednostki na skutek:

- połączenia z inną jednostką lub przekształcenia formy prawnej – zbiory będą przechowywane przez jednostkę kontynuującą działalność,
- jej likwidacji – zbiory przechowuje wyznaczona osoba lub jednostka; o miejscu przechowywania Dyrektor Zakładu informuje właściwy organ prowadzący ewidencję działalności gospodarczej oraz urząd skarbowy.

3. Udostępnianie danych i dokumentów

Udostępnianie danych i dokumentów, w tym sprawozdań finansowych i budżetowych oraz dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów z zakresu rachunkowości jednostki odbywa się na zasadach określonych w Ustawie z 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2001r. Nr 112 poz. 1198 ze zm.)

Załącznik nr 5

Tworzenie rezerw na naprawy gwarancyjne w ŁZUK

Zgodnie regulacjami krajowymi - Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994r z późniejszymi zmianami, art. 35 d oraz na tej podstawie przyjętymi w ŁZUK Zasadami prowadzenia rachunkowości, tworzy się w Zakładzie rezerwy na ewentualne roszczenia Zleceniodawców z tytułu udzielonych gwarancji na roboty budowlane lub prace o podobnym charakterze usługowym. Dotyczy to zleceń na budowę nowych i modernizację starych obiektów budowlanych w zakresie prac ogólnobudowlanych, instalacyjnych, drogowych itp., a także zleceń związanych np. z urządzaniem zieleni. Są to zlecenia zawierające duże ryzyko zmiany stanu po ich wykonaniu.

Gwarancja określona w „Poleceniach wykonania usług” otrzymywanych z jednostek organizacyjnych Gminy Łódź, zobowiązuje nas do zapewnienia zlecającym możliwość korzystania z wykonanych prac bez zakłóceń i awarii, co wiąże się z obowiązkiem przywracania należytego stanu na własny koszt w każdej uzasadnionej sytuacji.

W Łódzkim Zakładzie Usług Komunalnych do robót budowlanych i o podobnym charakterze tworzony jest każdorazowo kosztorys ofertowy, stanowiący podstawę do określenia wartości oraz wskazujący szczegółową technologię wykonania. Kosztorys jest sporządzany zgodnie z Uchwałą nr XLVIII/854/05 Rady Miejskiej z dnia 4 maja 2005 r., par. 10 określającą system ustalania cen jako „non profit”, tj bez narzutu zysku. Zysk kalkulacyjny stosowany w firmach rynkowych zawiera między innymi element ryzyka związanego z finansowaniem nieprzewidzianych kosztów, którego wystąpienie można określić na podstawie wieloletniej praktyki i jest związane z konkretnym zleceniem. Nie uwzględnianie narzutu zysku w kosztorysach ŁZUK, sporządzanych na prace zlecone przez Gminę Łódź, stanowiące odstępstwo od powszechnie stosowanego sposobu kosztorysowania oraz istnienie zjawiska ryzyka zmiany stanu prac po ich wykonaniu w pracach Zakładu, spowodowało konieczność oszacowania tej wielkości w formie rezerwy na naprawy gwarancyjne.

Wycena rezerw na ryzyko wystąpienia napraw gwarancyjnych w ŁZUK prowadzona jest w sposób zbliżony do stosowanych sposobów szacowania takiego ryzyka w firmach o podobnym charakterze, z uwzględnieniem następujących działań:

1. na podstawie otrzymanych poleceń typowane są zlecenia, na które obowiązuje gwarancja,
2. dla każdego zlecenia określana jest długość trwania gwarancji w latach (jest to zawarte w „Poleceniu wykonania robót”)
3. podstawę wyliczenia wielkości rezerwy stanowi wartość kosztorysowa ocenianego zlecenia,
4. ustalanie wysokości wskaźników % dla poszczególnych zleceń;
  - Na podstawie „Analizy zagrożeń napraw gwarancyjnych wykonanych usług”, Kierownicy Wydziałów, których zlecenia posiadają zapis o okresie gwarancji, Kierownik Działu EK oraz Dyrektor Eksploatacyjny, dokonują oceny punktowej wielkości skutków finansowych i prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji mogących rodzić roszczenia z tytułu udzielonych gwarancji, biorąc pod uwagę: długość okresu trwania gwarancji, trudności indywidualne (np. pogoda i itp.) występujące w trakcie realizacji prac np.:
    - wpływ warunków atmosferycznych na nasadzenia zieleni (mogą się nie przyjąć, przymrozki, susze, szkodniki)
    - nie przewidziane okoliczności dot. robót budowlanych: drgania budynku związane z ruchem ulicznym, ukryte błędy konstrukcyjne remontowanych obiektów, stan zakrytych instalacji
    - prawdopodobieństwo innych zdarzeń ustalone na podstawie wieloletniej praktyki, obserwacji i wiedzy.

- Po naniesieniu oceny punktowej wyliczany jest % wielkości rezerwy, przy założeniu:

- 1 pkt. istotności równy jest 1%

5. sprawdzenie wysokości ustalonych rezerw czy mieszczą się w możliwościach finansowych zakładu za dany rok i obniżenie ich do wielkości akceptowalnych .

Tabela 1

Udzielone gwarancje rok;.....					1,%	1pkt. =1%				
lp.	nr zlecenia	temat	wartość brutto	okres gwarancji	%	wartość rezerwy	wielkość ryzyka	prawdopodobieństwo	istotność	Możliwa rezerwa
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										
2										
3										
4										
5										

Kolumna 8 i 9 - wypełniają oceniający

Kolumna 10 = kol.8 x kol.9

Kolumna 6 = wartość kolumny 10 x wielkość procentowa za 1 pkt.

Kolumna 7 = kol.4 x kol.6

Analiza zagrożeń napraw gwarancyjnych wykonanych usług

Ocena wielkości ciężaru finansowego napraw gwarancyjnych

Wielkość ryzyka	Odpowiedni k punktowy	Przesłanki	Wartość		Okres gwarancji	Skutek finansowy % budżetu ŁZUK				
			od	do		od	do	Wartościowo		
								Planowana sprzedaż	od	do
Bardzo wysoki	5	Bardzo wysoka wartość zadania, okres gwarancji powyżej 1 roku, bardzo wysoki skutek finansowy	3 000 001,00	powyżej	3 lata	0,50%	i więcej	37 000 000	185 000	>370 000
			1 500 001,00	powyżej	2 lata					
Wysoki	4	Wysoka wartość zadania, okres gwarancji powyżej 1 roku, wysoki skutek finansowy	1 500 001,00	3 000 000,00	3 lata	0,50%	1%	37 000 000	185 000	370 000
			500 001,00	1 500 000,00	2 lata					
Średni	3	Średnia wartość zadania, okres gwarancji powyżej 1 roku, średni skutek finansowy	300 001,00	1 500 000,00	3 lata	0,20%	0,50%	37 000 000	74 000	185 000
			300 001,00	800 000,00	2 lata					
Małe	2	Mała wartość zadania, krótki okres gwarancji, nieznaczny skutek finansowy	10 000,00	300 000,00	3 lata	0,10%	0,20%	37 000 000	37 000	74 000
			10 000,00	300 000,00	2 lata					
			70 001,00	800 000,00	1 rok					
Bardzo małe	1	Bardzo mała wartość zadania, krótki okres gwarancji, minimalny skutek finansowy	10 000,00	70 000,00	1 rok	0,01%	0,10%	37 000 000	3 700	37 000

Zasady oceny stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia napraw gwarancyjnych

Prawdopodobieństwo	Odpowiednik punktowy	Przesłanki
Bardzo wysoki	5	Istnieje bardzo wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia(od 75% do 100%, że będzie występować regularnie w okresie trwania gwarancji),
Wysoki	4	Zaistnienie zdarzenia jest bardzo możliwe w niektórych przypadkach Prawdopodobieństwo wystąpienia(od 60% do 75%, że wystąpi kilka razy w okresie trwania gwarancji).
Średni	3	Zaistnienie zdarzenia jest średnio możliwe, ale w niektórych przypadkach zdarzenie takie może mieć miejsce (od 40% do 60%, że wystąpi kilka razy w okresie trwania gwarancji), dotyczy niektórych spraw.
Małe	2	Istnieje małe prawdopodobieństwo wystąpienia tego zdarzenia (do 40% w okresie trwania gwarancji), dotyczy nielicznych spraw.
Bardzo małe	1	Istnieje bardzo małe prawdopodobieństwo wystąpienia tego zdarzenia (do 20%,w okresie trwania gwarancji), dotyczy bardzo nielicznych spraw.